

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXIX Kaina 15 c.

PIRMADIENIS, MONDAY — BIRŽELIS — JUNE 16, 1975

Nr. 139

L. K. B. Kronika Nr. 15

Reikalavimas, kad kunigai pasmerktų popiežių

Vatikano dekretas, draudžias katalikams priklausyti komunistų partijai, lyginamas Šiaurės Atlanto sutarčiai ir kitiems "agresyviems aktams"

16

(Tęs. nys iš šeštadienio n-rio)

IS "LKB KRONIKOS" ARCHYVO

Pokario metais Lietuvos kunigai buvo verčiami pasirašyti po komunistų sukurto pareiškimo, smerkiančiu tuometinį popiežių Pijų XII dėl jo draudimo katalikams priklausyti komunistų partijai. Toks popiežiaus draudimas buvo pavadintas "reakcine Vatikano politika ir agresyviu imperialistiniu planu režimu".

Dar daugiau, visiems žinoma, kad, būtent link fašizmo ir hitlerizmo, kurie vykdė pačius kraupiausias žmogijos istorijoje nusikaltimus, Vatikanas laikėsi pilno pritarimo ir pakantos pozicijoje, iš esmės pilnai, atvirai jam pritardamas. Todėl šis sprendimas ir kelia tarp tikinčiųjų tiek gilaus pasipiktinimo.

Vatikano sprendimai, panašiai Šiaurės Atlanto sutarčiai ir kitiems politinėms agresyvioms aktams, giliai tu pačių imperialistinių centrų reikalas, kurie dėl savo godumo, pelno ir noro paversti visą pasaulį, ieško dirvos, kad sukūrus naują karą gaisrą. Todėl Vatikano sprendimas milžiniška dauguma tikinčiųjų ir visos Europos visuomenės pripažintas pasikėsinimu į sąžinės teisę ir mąstymų atgavimą niūrią viduramžių tendencijų praktiką.

Mes, Lietuvos TSR kunigai,

ryžtingai smerkiame Vatikano

naujo pasaulinio karo kurstymo politiką, vieningo kovos už taiką fronto skaldymo politiką, nukreiptą prieš darbo žmones tikslu padėti imperialistams ir stambiems monopolistams.

Mes, Lietuvos TSR kunigai, ryžtingai protestuojame prieš popiežiaus Pijaus XII dekretą, kuriuo Pijus XII atnešė Katalikų Bažnyčiai neapsakomą žalą, o save amžinai prikėlė prie gėdos stulpo, kaip aršus naujo pasaulinio karo kurstytojas. Karo šėtonas, kuomet tai išsiverbęs į jaunutę Pijaus XII sielą, nepalikęs jos ramybės ir dabar, senatvėje.

Mes, Lietuvos TSR kunigai, kviečiame visus darbo žmones katalikus ir nekatalikus, tikinčius ir netikinčius, neskiriant tautos ir rasės dar tvirtiau susiglausti vieningon kovon prieš karą, už taiką fronto eilėse.

Tegyvuoją visų dirbančiųjų vienybę kovoję prieš imperialistus ir išnaudotojus! 1949 metai."

Štai kaip pasielgė dauguma kunigų, kai buvo prievartaujami neteisėtai pasmerkti popiežių: Rūdiškių klebonas kun. Jonas Skardinskas, Vykdomojo komiteto pirmininko iškviestas į Trakus ir supažindintas su aukščiausiu pateiktu raštu, taip pareiškė ten buvusiems pareigūnams: "Jūs jauni žmonės nežinote pagrindinių katekizmo tiesų. Popiežius yra Bažnyčios Galva, Kristaus Vietininkas žemėje. O jūs siūlote man, senam kunigui, pasirašyti popiežių šmeižiantį raštą. Jaunieji žmonės, tai labai negerai. Daugiau taip nedarykite!"

Valkininkų klebonas kun. Pranas Bieliauskas, iškviestas pas

Vykdomojo komiteto pirmininką ir sužinojęs kokių reikalų, parašė pirmininkui perskaityti siūlomą pasirašyti raštą. Po to kun. Bieliauskas paprašė paaiškinti, ką reiškia posakis "Karo šėtonas kuomet tai išsiverbęs į jaunutę Pijaus sielą, nepalikęs jos ramybės ir dabar, senatvėje".

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

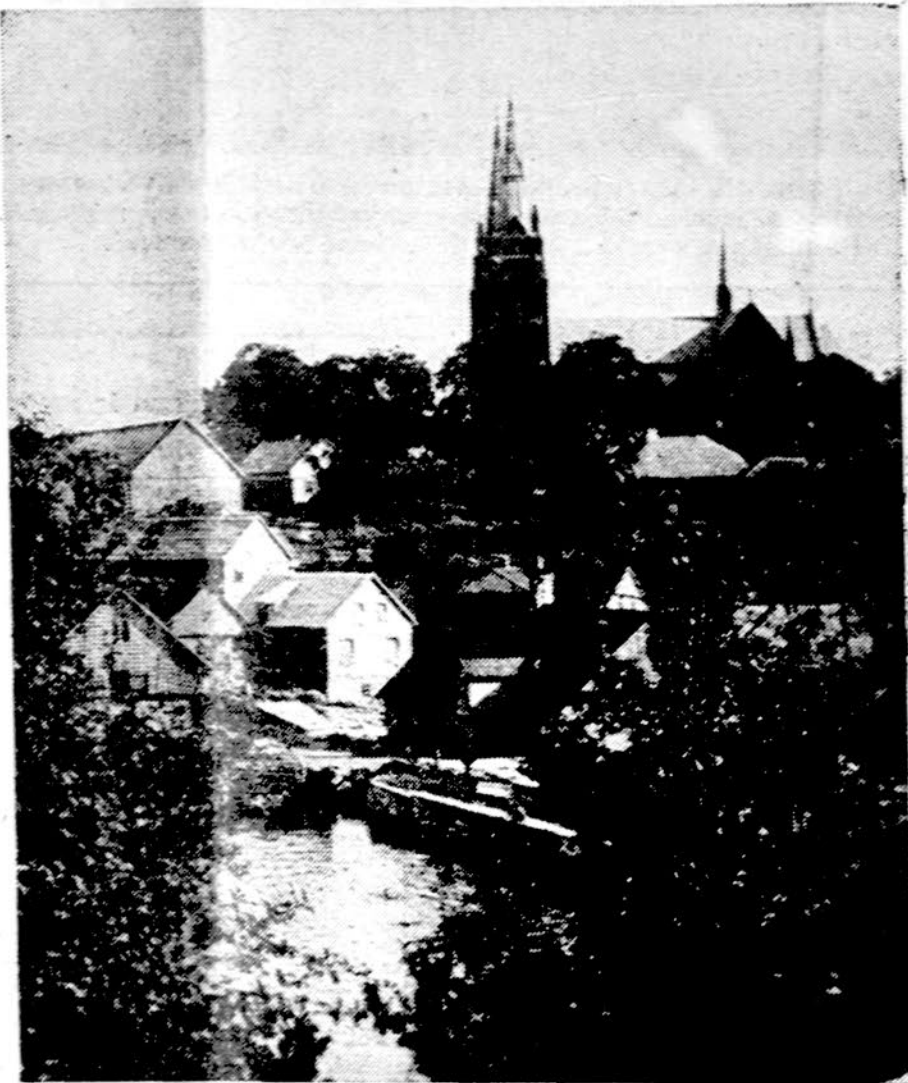
Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Pirmininkas mikčiodamas pasakė, kad nežina kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra daug mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu."

Salantai, vyskupo Motiejaus Valančiaus gimtinė, kaip jie atrodė tuoj po I pasaulinio karo. (Iš Br. Kvickio archyvo)

UŽ GLAUDESNĮ LAISVŲJŲ PABALTIEČIŲ BENDRADARBIAVIMĄ

Birželio 6—8 Upsala kolegijoje, New Jersey, įvyko Pasaulinės Baltų Santalkos suvažiavimas. Jame dalyvavo daugiau kaip 50 baltų organizacijų vadų. Ju tarpe buvo dvylika lietuvių. Savo atstovus atsiuntė: Vlikas (dr. K. Valiūnas, dr. B. Radzivanas, A. Vakselis, J. Valaitis, V. Nakas), Lietuvos Laisvės Komitetas (V. Vaitiekūnas), Kanados Lietuvių Bendruomenė (J. Simanavičius), Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (A. Gureckas), Amerikos Lietuvių Taryba (dr. J. Genys), Lietuvių Moterų Katalikų Organizaciją Pasaulinė Unija (dr. A. Šlepetytė - Jannace), Amerikos Jungtinių Baltų Komitetas (E. Šumanas), Baltų Apeliacija Jungtinės Tautos — Batunas (K. Miklas) ir JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga (V. Nakas).

Penktadienio vakarą Pasaulinė Baltų Santalkos valdyba uždarė posėdžiavo su Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatais. Pagrindinė suvažiavimo programa buvo padalinta į tris dalis arba sesijas. Pirmos sesijos tema buvo "Laisvojo pasaulio pabaltiečių bendradarbiavimas". Jai vadovavo Pasaulinės Baltų Santalkos pirmininkas latvis Uldis Grava. Šiame posėdyje baltų organizacijų atstovai visus informavo apie jų organizacijų istorijas, struktūras ir veiklos metodus. Trys pagrindinės organizacijos — Pasaulio Estų Taryba, Latvų Latvų Pasaulinė Federacija ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas — buvo pristatytos pirmos. Po jų sekė visų trijų tautybių atstovų pranešimai: Jungtinis Amerikos Baltų Komitetas, Kanados Baltų Federacija, D. Britanijos Baltų Taryba ir kiti panašios organizacijos atstovai apibūdino savo veiklą. Pranešimams pasibaigus, buvo rezoliucijos. Svarbiausia rezoliucija buvo ipareigojanti Pasaulinės Baltų Santalkos valdybą šaukti suvažiavimus bent kas dveji metai.

"Kapitalizmo nuodai"

Tarp pirmos ir antros sesijos specialiai pakviestas "New York Times" dienraščio diplomatinis korespondentas David Binder

skaitė paskaitą apie Europos mažas ir dideles tautas. Iš pat pradžių D. Binder klausytojus perspėjo, kad ne visi sutiks su jo išreikštomis mintimis. Karštos diskusijos, kurios sekė paskaitą, liudijo jo perspėjimo teisingumą. Anot Binder, pabaltiečiai turi nugalėti rusų imperiją ne su neapykanta, bet su meile. Rusų komunizmas bus nugalėtas ne karu, bet "kapitalizmo nuodais" — mašinomis, televizija ir t.t. Kapitalizmo materialistinės gėrybės, kurios verčia sovietus siekti detente, pamažu silpnina sovietinį komunizmą. Taigi, paskaitininkas buvo labai optimistiškai nusiteikęs detentes ir Europos Saugumo konferencijos atžvilgiu.

Antrai sesijai vadovavo Vliko pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas. Iš visų trijų sesijų antroji buvo svarbiausia. Susirinkę dalyviai aptarė baigiamąją Europos Saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos sesiją, kuri pagal vėliausias žinias turinti įvykti Helsinky liepos gale. Visi vienbalsiai sutiko, kad nepaisant Binder teigimų, Konferencija yra pabaltiečiams tikras pavojus. Pasaulinės Baltų Santalkos suvažiavimas sutarė kokių būdu pabaltiečių vadai ir masės į tą paskutinę Konferencijos sesiją turės reaguoti ir sudarė savo veiklos planą.

Šeštadienio vakare suvažiavimu dalyviai matė vokiečių televizijos dokumentinį filmą apie Pabaltijos kraštus 1918—1968 metų laikotarpyje. Nors šios dokumentinės programos turinys buvo ne visai tikslus, tačiau surinktos filmų ištraukos buvo labai įdomios jau vien dėl to, kad tokių mažai yra.

Paskutinė sesija įvyko sekmadienio rytą. Ją pravedė JAV Estų Tarybos pirmininkas Ilmar Ploor. Buvo tariamasi dėl pabaltiečių ateities veiklos. Ypatingas dėmesys buvo atkreiptas į organizacijų informacinių ryšių stiprinimą ir veiklą tarptautiniame forume. Be to, atvyko Simas Kudirka ir trumpai prabilo apie reikalą visiems pabaltiečiams gelbėti politinius kalinius Sovietų Sąjungoje. (E.)

KOKIA PIETRYČIŲ AZIJOS ATEITIS?

BANGKOKAS. — Kokia pietryčių Azijos ateitis? Tą klausimą labiausiai kelia tajiečiai. Ne seniai Malezijos sostinėje Kuala Lumpur buvo susirinkę tos hemisferos užsienio reikalų ministras, svarstė ir nutarė per daug panikos nekelti, daugiau pasitikėti savo, ne kitų jėgomis. Konferencijoje paaikškėjo, kad SEATO, apsigynimo paktas, panašus į NATO, praktiškai miręs ir apie jį nebus kalbama. Amerika iki šiol šiais kraštais dar domėjosi. Nustos domėtis su paskutiniu kariniu dalinio atitraukimu kitų metų kovo mėnesį.

II pasaulinio karo metu šiuos kraštus buvo užėmę japonai. Ar dabar užims komunistai? Gal ir ne. Visose išmėtytose salose ir žemyne komunistų ar jų simpatikų priskaičiuojama apie milijoną ar daugiau, bet raminamasi, kad komunistai taip pat ne vieningi. Pastebėtas didėjantis nesutarimas Hanojaus su Pekinu. Gal dėl to prasidėjo kalbos, kad sovietai Pietų Vietname, Cam Rahn įlankoje nori ir gaus leidimą įkurti savo bazę. Tai būtų aiškus akibrokštas Pekinui, ir kinai viską darys, kad nebūtų rusų apsupti, kad Vietnamas ne

būtų stipriojo Maskvos įtakoj. Pavojus šioms laisvioms kraštams didelis ir nemažėja. Ginklai ir ištreniruoti partizanai tebesiunčiami į Burmą, Tają, Indoneziją, Maleziją. Jiems pastoti kelių griebiamasi ir diplomatinėmis priemonėmis, su didžiausiu ginklų siuntėju Pekinu skubina masi rasti kalbą, užmegzti diplomatinis santykius, pasizadant nesikišti vieniems į kitų vidaus reikalus. Ar tai padės?

Bus daug kalbų apie CIA veiklą

WASHINGTONAS. — Senato komitetas, sudarytas tyrinėti CIA ir kitų žvalgybos agentūrų veiklą, neranda kaltinimo Eisenhoweriui, Kennedžiui ir Johnsonui. Komiteto pirmininkas sen. Frank Church (dem., Ida.) sakė, kad tie prezidentai neorganizavo atentatų prieš kitų valstybių vadus. Jis tik negali pasakyti, kad pati CIA nebūtų to planavusi. Visuomenė greit galės sužinoti visus faktus, sakė senatorius. Jo komitetas kaip tik tuo reikalu labiausiai ir domisi. Atsisakė komentuoti spaudos kartojamus pranešimus, kad CIA yra prisidėjusi prie Dominikos diktatoriaus gen. Rafael Trujillo 1969 geg. 31 nužudymo. Atsisakė kalbėti ir apie planus pašalinti Kubos diktatorių Castro.

CHICAGA. — "Chicago Tribune" vakar paskelbė iš kongresinių sluoksnių sužinojusį, kad 1965 ar 1966 CIA turėjo ryšių su prancūzų disidentais, norėjusiais nužudyti prezidentą de Gaulle. Johnsono administracija reijo pasakyti, nėra pakankamai aišku, spėjama, kad siūlys maršinti karinius biudžetus. Nėla bė tikima, kad jis turėtų naujų ir gerų pasiūlymų, todėl per daug reikšmės jo žodžiams ne skiriama. Genevoj vis dar vedamos derybos dėl ginklavimosi apribojimo, ir nieko gero negalima pasiekti. Greičiau tai paprastas pasiskardėnimas.

Beירו gatvėse, kur falangistai su palestiniečiais nuolat šaudosi

Portugalijos socialistų bėdos nesibaigia

LISABONA. — Bėdos Portugalijos socialistams nesibaigia. Praėjusį ketvirtadienį jiems buvo žadėta grąžinti "Republica" laikraštį, bet to nepadarė. Praėjusį šeštadienį dėl tų ir kitų priežasčių socialistai susaukė demonstracijas Setebul mieste. 25 mylios nuo Lisabonos, kur komunistų įtaka stipriausia. Tuo pačiu metu Lisabonoje posėdžiavo darbininkų unijų vadovybės ir svarstė reikalavimus kairiajai vyriausybei, kad spaudos, radijo ir televizijos kontrolė būtų pavesta komunistų dominuojamoms unijoms. Socialistai tokių unijų susirinkimą išaiškino noru laisvą spaudą visai uždaryti.

BEIRUTAS. — Palestiniečių partizanai buvo įsiveržę į Izraelio teritoriją ir buvo pagrobę ūkininko šeimą įkaitais. Susišaudyme keturi palestiniečiai buvo užmušti, keli žydai sužeisti. Greit po to šeši Izraelio lėktuvai bombardavo Libano pusėje Arkoub miestelį ir sukėlė gaisrą. Ar buvo ir žmonių aukų, nežinoma.

New Yorkas — "Fear City"

NEW YORK. — Keleiviai, atvykę į New Yorką Kennedy aerodromą, penktadienį buvo apdalinoti lapeliais, kuriuose policininkai ir gaisrininkai, dalindami netarbybos metu, rašė, kad New Yorkas yra "Fear City". Dėl biudžeto sunkumų numatoma atleisti daug policijos ir gaisrininkų, tai miestas darosi nesaugus. Smarkiai padaugės užpuolimų, žmogžudysčių, plėčių. Miesto valdžia greit kreipsis į valstijos aukščiausiąjį teismą, ir teismas tokius lapelius dalinti uždraudė.

Suomijos ekonominės bėdos

HELSINKIS. — Suomiją kamuoja ekonominės bėdos, ir dėl jų atsisakė Kalevi Sorsa koalicinė vyriausybė. Naują, laikiną vyriausybę prezidentas Kekkonen pavadė sudaryti Keijo Liinamaa. Vyriausybė bus sudaryta iš visų partijų, išskyrus komunistų, bet ji didesnių planų nesiims, nes rugsėjo mėnesį numatyti parlamento rinkimai ir bus nauja vyriausybė.

Bombos ir paradas Chicagos centre

CHICAGA. — Šeštadienio rytą Chicago centre sprogo dvi portorikiečių padėtos bombos, o dienos metu portorikiečiai miestą centre turėjo didelį paradą. Įdomu, kad parado metu, gero keli atsisakė nuo kitų, kelios dešimtys "pažangiųjų" portorikiečių parodavo tik su savo ir raudonomis vėliavomis, be Amerikos vėliavų, su priešamerikietiškais šūkiais, garsiai reikaudami, o merą Daley vadino kriminaliniu nusikaltėliu. Niekas nekreipė į juos dėmesio.

Svedijoje katalikų daugėja

Stokholmas. — Katalikų bendruomenė Svedijoje auga žymiai sparčiau už kitas šiose krašte veikiančias krikščionių bendruomenes. Pagal naujausius statistinius duomenis, paskutinių dešimties metų laikotarpyje katalikų skaičius Svedijoje paaušo nuo 30 iki 70 tūkstančių narių.

WASHINGTONAS. — Kai reikėjo evakuoti Saigono ambasadą, buvo sudeginti 5 milijonų vertės dolerių banknotų, nenorint, kad palikę pinigai patektų komunistams.

KALENDORIUS

Birželio 16: šv. Benas, šv. Justina, Tolminas, Jūra.

Birželio 17: šv. Adolfas, šv. Benilda, Daumantas, Liudgailė. Saulė teka 5:15, leidžias 8:27.

ORAS

Dalnai saulėta, bet vėsu, apie 70 laipsnių.

LIETUVA BE MOTIEJAUS VALANČIAUS

Tautos iškilų asmenybė — vių tauta turės minėti kad ir didžiųjų vyrų ir moterų suka-
čių minėjimas be galo svarbus ir naudingas. Įžymieji žmonės — praeities kartų sukaupę ka-
pitalas atečiai, kad tauta, ypač patekusi į vargą, galėtų iš jų pasimokyti ir pasisemti sau-
stiprybės. Ne be reikalo semtis stiprybės iš praeities ragina ir mūsų himno autorius dr. Vin-
cas Kudirka.

Lietuvių tauta sena, praeitis garbinga. Turime daugybę did-
vyrių ir iškilų žmonių, iš kurių gyvenimo ir darbų daug ko ga-
lime pasimokyti. Ir šiais metais minime dvi garbingų žmonių suka-
ktis: vyskupo Motiejaus Valančiaus mirimo šimtmetį, o taip pat didžiojo lietuvių daili-
ninko Mykolo Konstantino Čiurlionio gimimo 100 metų suka-
ktį.

Išsivija turi skirtingas gyve-
nimo ir darbo sąlygas. Nenuo-
stabu — ne tėvynėje gyvena-
me. Lietuviškos aplinkos pla-
tesnė prasme čia nėra ir negali
būti. Vis dėlto, kiek įstengiamė,
rūpinamės, kad šios dvi suka-
ktys būtų galima prasmingiau
paminėti. Beveik visose kolo-
nijose suruošėme didžiojo Mo-
tiejaus Valančiaus sukakties mi-
nėjimus. Mūsų spauda, laikra-
čiai ir žurnalai, paskelbė nema-
žą rašinių apie šio vyro gyveni-
mą, darbą, idėjas. Apie M. Va-
lančių daug rašė „Draugas“,
„Darbininkas“, „Aidai“ ir „Lie-
tuvų Dienos“ išleido M. Valan-
čiui skirtus specialius numerius.

„Tėviškės Aidai“ Australijoje
savo atkarpoje paskelbė apie
sukaktuvininką ilgą studiją, pa-
ruošė Juozo Slavėno. Rašė ir
kiti laikraščiai. Valančių minėjo
radijo valandėlės, liuanistinės
mokyklos. Tačiau ir pas mus
nebuvo namų be dūmų. Vienas
kitas laikraštis garbųjį suka-
tuvininką užmiršo, nerado jam
viešos, ar tiesiog nuskeno savo
pačių sukeltą pamazgų baloje.

Buvo, yra ir bus dar daugiau
gražių pasireiškimų šur reika-
lu. Dėdriaičiai ir čiugaičiai
surošė ne tik patalpus pobū-
džio minėjimus, bet ir M. Va-
lančiaus raštų bei darbų para-
das. Moksleiviai ir jaunimo or-
ganizacijų nariai skaitė Valan-
čiaus raštus, skirtus ano me-
to jaunimui. Dr. Grigas Valančių
baigė rašyti platesnės apimties
veikalą apie vyskupą Motiejų.
Liuuanistikos institutas, sura-
dęs mecenatą (spaustuvininką dr.
Mykolą Morkūną), išleidžia dr.
A. Alekso veikalo apie M. Va-
lančių II laidą (300 pusl.). Šiai
laidai įžanginę studiją ruošia
istorikas V. Trumpa. Yra duome-
nų, kad knyga pasirodys dar šių
metų rudenį.

M. Valančiaus minėjimas dar
nėbaigtas. Jis bus tęsiamas šios
vasaros jaunimo ir vyresniųjų
stovyklose, o taip pat rudens
metu, vėl pradėjus kultūrinę
veiklą. Chicagoje ruošiamas di-
džialis centrinis minėjimas. Bus
ir daugiau gražių pasireiškimų,
nes visi šie metai yra Motiejaus
Valančiaus metai.

O kaip gi yra Lietuvoje, kur
vysk. M. Valančius gimė, gyvo-
no, dirbo, mirė ir buvo palaide-
tas? Kokią vietą jam skyrė tie,
kurie valdo kraštą ir planuoja
jo kultūrinę ir kitokią veiklą?

Komunistai labai planingi žmo-
nės. Ten ir visos sukaiktuvės bei
sukaktuvininkai numatomi iš
anksto. Mes atsiverčiame „Kul-
tūros Barų“ 1975 m. sausio me-
nesio numerio paskutinius (64
- 67) puslapius. Čia paskelbtos
net 130 įvairiausių sukačių.
Randame ne tik šimtmetes, bet
ir 125, 95, 90, 80, 70, 60, net
50 metų sukaktis.

Pagal paskelbtą planą lietu-

BRITAI TARĖ SAVO ŽODĮ

Vyriausybės rūpestiai padidėjo

A.J. STANIUS

Britai referendumo būdu labai
aiškiai pasisakė, kad jie nori, jog
Britanija pasiliktų Europos eko-
nominės bendruomenės nariu. Iš
40 milijonų, turinčių teisę balsuo-
ti, balsavo arti 26 milijonai. 17.5
milijonų balsavo už pasilikimą
ir 8.5 milijonai už pasitraukimą.

Imant rajonais, tik Skotijos pa-
krantių Šetlandijos salos pasisa-
kė prieš. Tas referendumas, pir-
mutinis britų rinkiminėje istori-
joje, yra labai reikšmingas. Jis
ne tik išsprendė 14 metų užsitę-
susią problemą, ar Britanija turi
būti aktyvi politškai ir ekono-
miškai kontinento dalis, ar gy-
venti ir tvarkytis izoliuotai, bet
tas referendumas įleido į daug
šviesos ir miglotą tautinių ir tar-
patinių klausimų sprendimą tiek
ministerių kabinete, tiek parla-
mente.

Kairiųjų socialistų norai

Referendumas be kairiojo so-
cialistų (darbių) partijos spar-
no išradimas. Pasilijojas, pra-
monės ministeris W. Benn, iš
pradžios buvo proeuropietis. Vė-
liau pasidarė aršus antieuropei-
tis. Vadovaudamasis socialistų
partijos konferencijos nutarimais,
darbo unijų vadų pritarimu, Benn
manė, kad britų tauta atmes vy-
riausybės patarimą pasilikti Euro-
pos B. r-kos nariu. Ir jis su 80
kitų parlamento narių pagalba
būtų linkęs, kad Britanija taptų
Sov. Sąjungos dalimi. Tačiau ir
W. Benn ir jo talkininkai labai
nusivylė.

Kai kuriuose rinkimuose raju-
nos, kur parlamentariai yra anti-
europečiai, žmonės žymiai di-
desne balsų dauguma pasisakė
už pasilikimą. Reikia, britų tau-
ta, imant ją visumogė, nėra lin-
kusi į teoretinį socializmą, juo
labiau į komunizmą ir persamas
idėjas gerai persioja, atskirdama
grūdus nuo pelų.

Propagandinė akcija prieš re-
ferendumą už pasilikimą B. r-
koje ar pasitraukimą buvo laisva
ir net remiama valstybės lėšo-
mis. Ta akcija parodė, kaip gi-
liai yra suskilusios abi didžiosios
partijos — konservatorių ir socia-
listų, bet kartu parodė, kad a-
bieju partijų vyrai gali rasti bend-
rą kalbą, kurios taip labai reikia
kovojant su infliacija.

Asmeniniai laimėjimai

Referendumo rezultatai labai
sustiprino min. pirm. Wilsono
ranką ministerių kabinete ir viso-
tę partijoje. Tos tvirtos ran-
kos jis dabar ypač reikalingas. Iš-
ties grandinė sunkių problemų
vėlasi paskui jį. Visoje V. Euro-

poje infliacija ima atslūgti. Bri-
tanijoje ji vis dar didėja. Jau ji
pasiekus 25 proc. Reikia labai sku-
biai imtis griežtų priemonių. Tuo
tikslu reikia vieną ministerių
kabineto veikimo ir visų pritari-
mo. Deja, to kaip tik trūksta.

Nors kairieji ministeriai ir par-
lamento nariai viešai paskelbė,
kad jie priima tautos sprendimą,
bet būkštaujama, kad jie pasilie-
ka kuolai vyriausybės ratuose.
Wilsonas dabar antieuropečius
ministerius galėtų pašalinti iš
savo kabineto, bet tada duotų
jiems laisvas rankas jo planus ar-
dyti slapta, jo užpakalyje.

Kairieji darbo unijų vadai jau
išėjo Wilsoną, kad, jei jis paša-
lis kairiuosius iš ministerių ka-
bineto, tai susilauks didelio dar-
bo unijų pasipriešinimo ir sabo-
tažo kovos su infliacija. Tad Wil-
sonui tenka dvigubai sunkus dar-
bas: gelbėti tautą nuo ekonomio-
ni bankroto ir sykiu kovoti su
savo neva padėjėjais už išsilai-
kymą prie valstybės vairo.

Antras asmuo, kurio autorite-
tas stipriai pakilo, yra buvęs min.
pirm. E. Heath. Per paskutinius
dvejus metus jis visą laiką buvo
antieuropečių kaltinamas, kad
prieš tautos valią įjungęs Brita-
niją į B. r-ką. Dabar tauta jį ne
tik išteisinio, bet ir patvirtino,
kad jis buvo išmintingai padaręs.
Pats E. Heath dabar sako, kad bri-
tų tauta pasitiki savo į parlamen-
tą išrinktais atstovais. Jei tie at-
stovai du kartą parlamente nu-
balsavo, kad Britanija turi būti
Europos kontinento aktyvus na-
rys, tai visi su tuo turėjo sutikti.
Kartu tai esanti pamoka būsi-
mos vyriausybės daugiau re-
ferendumų neruošti, bet pasiti-
kėti parlamento nariams.

Viešojo pasaulio nuomonė

Britų referendumo rezultatai
buvo džiugiai ir palankiai sutik-
ti ne tik B. r-kos valstybėse, bet
ir už Europos ribų. Ypač tais re-
zultatais yra patenkintos Airija
ir Danija. Mat, tose dviejose val-
stybėse, kaip ir Britanijoje, anti-
europečiai kiršino žmones pasi-
traukti iš B. r-kos, nes kaimų ki-
emas už buitines prekes ir bedar-
bių daugėjimas esanti B. r-kos
kaltė. Abi tos valstybės irgi ga-
lėjo apie referendumą tuo klau-
simu, bet dėlė, laukdamos, kokie
rezultatai bus Britanijoje. Jei bri-
tai būtų nubalsavę iš B. r-kos pa-
sitraukti, tai tokie pat referen-
dumai Airijoje ir Danijoje būtų
buvę neišvengiami. Britams taip

aiškiai nutarus pasilikti, nurimo
danai ir airiai, lyg tas referendu-
mas būtų įvykę jų valstybėse.

Iš viso pasaulio pritarimo iš-
siskyrė tik Maskva. Per Maskvos
radiją rusams buvo paaiškinta,
kad britai nusprendė pasilikti B.
r-koje dėl to, kad prieš referen-
dumą britų semegenys buvo „per-
plauti“ gasdinimais, kad, jei jie
nebalsuotų už pasilikimą, tai Bri-
tanijos laukia visiškai politinis ir
ekonominis bankrotas. Britanijos
žlugimas būtų neišvengiamas.
Kuo patys komunistai kvepia, tuo
ir kitus tepa.

VYSKUPIJOS 975 M. SUKAKTIS

Gniezno vyskupija daug pasi-
tarnavo katalikų Bažnyčios su-
klestėjimui Lenkijoje ir lenkų
tautos ryšių su Apaštalu Sostų
sustiprinimui, pažymėjo popie-
žius Paulius VI laiške, kurį
Gniezno vyskupijos įsteigimo
975-erių metų sukakties progai
parašė Varšuvos ir Gniezno ar-
kivyskupui kardinolui Višins-
kiui. Nuo pat savo įsteigimo,
rašo Paulius VI, Gniezno vys-
kupija tapo tikėjimo centru, iš
kurio krikščionybė plito ne tik
pačioje Lenkijoje, bet ir kaimi-
niniuose kraštuose. Daugelis
šios vyskupijos ganytojų, kunii-
gų ir tikinčiųjų pasauliečių am-
žinąjį bėgę ir mūsų laikais did-
vyriškai paliudijo savo ištikimy-
bę tikėjimui ir Romos Bažny-
čiai. Paulius VI, baigdamas, ra-
gina Gniezno vyskupijos tiki-
čiuosius toliau saugoti šį bruo-
gą paveldėjimą ir jį perduoti
ateinančiom kartom. Tikėjimas,
pažymi Popiežius, buvo visada
neatsiskiriama susijęs su lenkų
tautos gerove ir klestėjimu.

Sueso kanalas jau atidarytas, bet
valymo darbai kai kuriose vietose
tebevyksta. Malūnsparniai ieško nu-
skendusį laivą.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ — VISŲ ROPESTIS

JUOZAS KOJELIS

Jei žemės reformos pravedimas
išryškina prel. Mykolą Krupavi-
čių kaip įžvalgų valstybininką,
tai Lietuvių Bendruomenės įve-
dimas į užsienio lietuvių gyveni-
mo pilnatvę pristato jį lietuvių
tautos istorijai kaip be galo pla-
taus žvilgsnio asmenybę ir iš-
tvermingą tolimų distancijų re-
zistencinį strategą. Sukurti speci-
finių tikslų organizaciją ar klubą
nėra sunku. Užtenka kelių susi-
baudėlių. Tačiau ateiti su univer-
salia idėja ir neturint prievarti-
nės galios nutiesti organizuoto
tautos pakaitalo pagrindus bei su-
telkti idealistų būrį tai idėjai re-
alizuoti — tai uždavinys, kuriam
silpnėnė asmenybė nesirys, o jei
ir ryšis, tai greitai suklups, nepa-
keldama krūvio.

Bendruomenės visuotinumą
angažuoja visus: ir tuos, kurie ją
kuria ir kurie jos gyvenime da-
lyvauja, ir pagaliau tuos, kurie
išsina aktyviai jos griauti. Ne tik
kūrėjai, bet ir grovėjai liudija
Lietuvių Bendruomenės gyvybę
ir jos reikšmę lietuviškame gy-
venime. Ir vieni ir antri akys
nukreiptos į tą patį tašką, tik
pirmuosius ta idėja žavi ir nu-
teikia kūrybai, antruosius gąsdi-
na ir nuteikia negatyviai akcijai.

Netobulumus matyti, klaidas
taisyti

Vargu už Lietuvos ribų gyve-
nanti lietuvių galėtų surasti reikš-
mingesnį tikslą, kaip lietuviškos
misijos vykdymui tautinio soli-
darumo ryšiais jungtis vienoje
Lietuvių Bendruomenėje. Tačiau
kelias į tą tikslą nėra lygus: vie-
tomis pačiais Bendruomenės ne-
pasisekė tobuliau jo išlyginti, o
vietomis akmenų primeto ir pur-
vo prikrečia Bendruomenės ne-
draugai. Kiekvieno bendruome-
ninko pareiga pirmoje vietoje pa-
žinti Bendruomenės netobulumus
matyti ir klaidas taistyti, o paskui
nurinkti akmenis ir nuvalyti pur-
vą.

I pačios Bendruomenės netobu-
lumus pozityviai pažūrėjo Anta-
nas Juodvalkis „Dirvoje“ (nr.
29). Nors ir negalima sutikti su
straipsnio antrašte „Naujieji įs-
tatai skaldo Lietuvių Bendruome-
nės“ (Bendruomenė skaldo žmo-
nės, kuriuos visuotinumą gąsdi-
na, tačiau pačiam straipsnyje
pateikiama daug nuosakių min-
čių ir praktiškai naudingų pasiū-
lymų. Juodvalkis, išsėdamas iš
tezes, kad „įstatai neturi sudary-
ti progų pasireikšti netikslu-
mams ar abejonoms“, visą dėmę
į pagrindinai koncentruoja į įsta-
tose įsibrovusius netikslumus ir
neaiškumus. Reikia manyti, kad
atitinkami Bendruomenės parei-

gūnai pasinaudos pastabomis ir
suras teisišką kelią tiems netik-
lumams pašalinti.
Mano pastabos, kad ir išsau-
tos minėto straipsnio, daugiau
liečia bendruomeniško gyveni-
mo praktiką.

Dėmesys apylinkėi
Organizuota LB-nės reikšimo-
si pagrindas yra apylinkė. Tad
viskas turi būti padaryta, kad
apylinkės normalus funkcionavi-
mas nesutrikėtų. Apylinkė, kurios
veikloje ilgesnį laiką aktyviau ar
passyviau tenka dalyvauti, nors ir
nedidelė, tačiau išmintingų žmo-
nių vadovaujama per eilę metų
visose veiklos srityse atliko labai
gerą darbą. Tik vieną kartą nor-
malus funkcionavimas buvo su-
ardytas, kai vienam asmeniui
antieuropeizminius pasise-
kė sutelkti partinių ir religinių
pagrindų. Todėl būtų įvykę, jei
apylinkės nario teisės ir pareigos
įstatuose tiksliau būtų aptartos.
Šia prasme Juodvalkis teisingas,
nors kiek ir peršipriai išsireikia:
„Rinkimų metu įtraukti į rinki-
minių sąrašus asmenis yra ne-
sąmonė“. Tai turi būti padaryta
„nustatytu laiku ir nurodyta
tvarka“. Praktiškai klausimą
sprendžiant, apylinkės turi turėti
„registruotus“ narius, kurie visi
galėtų dalyvauti tarybos rinki-
muose, tačiau apylinkės rinki-
muose teisės balsuoti neturėtų nė
vienas, kuris tais metais nesusi-
mokejęs solidarumo mokesčio ar
legaliai nuo jo atleistas.

Pareigūnų kvalifikacijos

Apylinkės metiniuose susirin-
kimuose renkami atstovai į apy-
gardos suvažiavimus. Yra atsitiki-
mu, kad koncentruotu antpuoliu
į tokius atstovus išrenkami as-
menys, ne karto iki tol nedaly-
vavę jokiame apylinkės susirin-
kime, niekad joje nemokėję soli-
darumo mokesčio ir aplamai
reikšę kaip Bendruomenės ne-
draugai, jei ne priešai. Koks ta-
da gali būti apylinkės atstova-
vimas?

Apylinkės atstovauti apygar-
dos suvažiavimuose turėtų būti
fide apylinkės nariai: jai dirbė, vi-
sas prievoles atlikę, jos rūpestiais
gyvenę, rodę solidarumą su de-
mokratiškai išrinkta LB-nės va-
dovybe. Bendruomenės nedrau-
gai suvažiavimuose įneša tik ne-
darnumo. Ar neverta pasvarsty-
ti, kad tokių atstovų rinkimas pa-
naikintinas? Geriausiai apylinkei
atstovauti galėtų tie, kurie joje
dirba: valdybų ir įvairių komisi-
jų (kultūros, tautos Lietuvai ir
kt.) nariai. Taip pat apylinkių
veiklai būtų naudinga, kad ko-
(Nukelta 15 pusl.)

Sovietinė tikrovė Vilniuje

VILNIEČIO DIENORAŠTIS
SALOMAS JOSMANAS

Viršininkas išskabino nubraižytus plakatus su for-
mulėmis ir trumpai papasakojo darbo turinį. Po gy-
nimo vyko balsavimas. Mokslo taryba vienbalsiai nu-
tarė suteikti chemijos mokslų kandidato laipsnį. Visi
jį sveikino, atnešė gėlių.

— Kada banketas? — paklausė Mazolis. nujaus-
damas išgertuves.

— Šiandien, — pranešė viršininkas. — Tik
džiaugtis dar per anksti. Dar turi patvirtinti Visasą-
junginė atestacinė komisija.

— Tai už metų, — tvirtai pasakė Mazolis. — Ne
ankščiau. O kol kas gausi savo 80 rub., nors ir turi
kandidato vardą.

Vakare aktų salėje įvyko banketas. Šia proga Au-
gis išrašė šefui 10 litų spirito. Atsiedė į vandeniu,
citrina, uždažę spanguolėmis, mes paruošėme degtinę,
pagal skonį primenančią deficitinę „Palangą“. Nus-
pirkome ir maisto. Banketas praėjo linksmai, bet kuk-
liai. Visi dar prisiminė gaisrą projektavimo institute ir
prisigerti iki sąmonės netekimo bijoję.

Po to kelias dienas išsijomės. Viršininkui tai lei-
do Visomirskis, o kadangi šefas atostogose, tai savai-
me suprantama, kad atostogavau ir aš.

Kovo viduryje mes vėl pradėjome dirbti. Šefas

dabar užbaigė kaskada pradėtas temas, o aš lipnu
fotografijas. Foto popierius liko dar nuo disertacijos
ruošimo laikų. Visas dienas praleidžiu fotolaboratori-
joje, spausdindamas savo vasaros atostogų nuotrau-
kas ir šefo šeimyninius portretus.

Dabar mūsų sektoriuje sujūdimas. Mokslų akade-
mijos prezidiumas rado lėšų Biochemijos instituto or-
ganizavimui. Institutas bus įrengtas mūsų sektoriaus
bazėje. Lietuvoje biochemija neišvystyta. Šioje mokslo
srityje dirba tik viena laboratorija, mūsų sektoriuje.
Bet apie jos darbo rezultatus nieks nežino.

Naują institutą nutarė įkurti ryšium su fermen-
tų gamyklos statyba. Jau atvažiuo iš Liono prancū-
zų specialistai ir padeda suderinti bei paleisti įren-
gimus.

Dabar iškilo naujo instituto organizavimo klau-
simas. Rūmų nėra, specialistų nėra, biudžetas menkas.
Institutas pradės veikti nuo Naujųjų metų, o dabar
dar esame Chemijos technologijos instituto valdžioje.
Biochemijos instituto direktoriumi paskirta Rastei-
kienė, mūsų sektoriaus vadovė. O pavaduotojo bei
mokslinio sekretoriaus kandidatūros dar neparinktos.

Instituto organizacijos darbai eina pilnu tempu.
Atsirado ūkvedys, jau yra antspaudas „Biochemijos
institutas“, net yra lentelė — „Direktorius R. Rastei-
kienė“.

Viršininkas dabar sėdi ir skaito. Darbo nedaug, ir
jį labiau domina Diuremanto „Fizikai“, negu Visomir-
skio chemikai. Kai tik buvo pranešta apie naujo insti-
tuto įkūrimą, mūsų sektoriaus bendradarbiai visiškai
užmetė darbą.

— O kam dirbti, — sako jie. — Nuo Naujųjų me-
tų gausime naujas temas.

Šefas taip įniko į knygą, kad nė nepajuto, kaip
jėjo Rasteikienė. Pamatęs ją, jis susigėdęs užvertė
knygą.

— Kaip reikalai, draugai, — paklausė Rasteikie-

nė.
Ji geros nuotaikos. O kaipgi! Direktorius pa-
reigos, alga 500 rub., o būsimą kelionę į Prancūziją
gali net lavoną, turintį Sovietų pilietybę, pralink-
minti.

— Normaliai, — atsakė šefas.

— Kokia Jūsų nuomonė apie būsimąjį institutą?

— Tiesia Rasteikienė.

— Dievai žino, patraukė pečiai. — Kai duos te-
mas pažiūrėsim.

— Tai tiesa, — pasakė Rasteikienė. — Akademi-
jos prezidiumas kažkodėl dėsia. Ir bendradarbių ne-
daug, ir lėšos nedidelės. Pati nežinau ką daryti. Gal
ką patarsite? — paklausė ji mano viršininko.

— Ką aš? Aš pėstininkas, ką aš galiu padaryti,
— atsakė jis.

Rasteikienė nusišypsojo.

— Pradėsimė nuo to, kas jūs jau ne pėstininkas,
jūs chemijos mokslų kandidatas, o antra...

Ir Rasteikienė mįslingai prilito. Šefas laukė.

— Antra, aš iškeliau jūsų kandidatūrą Biochemi-
jos instituto direktoriaus pavaduotojo pareigoms.

Šefas nušvito. Neiškęntes paėmė iš manęs ciga-
retę. Tarp kitko, pradėjau rūkyti. Iš neturėjimo kas
veikti. Cigaretės padeda užmūšti laiką. Viršininkas ne-
rūko, bet dabar susijaudino.

— Rimtai, drauge Rasteikienė? — paklausė jis.

— Visiškai. Ir Mokslų akademijos prezidiumas
beveik sutinka. Liko formalumai.

— Kokie?

— Užpildyti anketą, pateikti disertacijos kopiją.

Tai smulkmenos. Bet pagrindinis dalykas priklauso
nuo jūsų.

— Kas būtent? — paklausė šefas.

— Turite įstoti į partiją, — atrėžė Rasteikienė.

— Kaip reikalai, draugai, — paklausė Rasteikie-

— (Bus daugiau)

ARKIV. J. MATULAČIO VILNIUJE IŠVENTINTAS KUNIGAS

Kun. dr. Gečio auksinis jubiliejus Kankinių koplyčioje

Savo auksinį kunigystės jubiliejų kun. prof. dr. K. Gečys pasirinko švęsti lietuvių Kankinių koplyčioje sv. Petro kriptoje, Romoje, birželio 6 d. Jubilias kunigų buvo įšventintas Vilniuje 1925 m. arkivyskupo Jurgio Matulačio, MIC. Arkivyskupas įšventino tada tik tris: A. Mosčickį, dabartinį Lomžos sufraganą, J. Marcinkowskį, dabartinį Breslaujos generalinį vikarą, ir kun. Kazį Gečį, buvusį Fordhamo universiteto profesorius, o dabar pensininką, gyvenantį Putnam, Conn.

Kun. K. Gečys gimė 1900 m. vasario 22 d. Miškiškės kaime, netoli Moletų. Baigė lietuvišką dviklasę mokyklą Vilniuje 1913 m. Tuo metu tai buvo vienintelė lietuviška pradinė mokykla Vilniuje. Karo laikotarpį 1916 — 1918 m. dirbo Lietuvių komitete nukentėjusiems nuo karo šelp ti Vilniuje ir buvo "Tėvynės Sargo" administratorius. 1918 m. įstojo į Vilniaus kunigų seminariją. Arkv. Matulaitis, pastebėjęs jauno lietuvių klieriko gabumus, norėdamas daugiau paruošti iš lietuvių atsirandančius talentus, pasiuntė jį studi-

juoti į Stepono Batoro univ. Vilniuje. Tai senas universitetas, įsteigtas 1578 m., carų uždarytas, bet 1919 m. vėl atidarytas.

Išventintas kunigų, kapelionų įvairiose gimnazijose ir mokytojų seminarijose, drauge glindamas studijas. Parašęs mokslinį darbą "Zemaičių vyskupijos įsteigimas". 1928 m. gavo teologijos magistro laipsnį, o 1935 m. universitete gavo ir daktaro laipsnį, parašęs disertaciją "Blaivybės draugijos Zemaičių vyskupijoje 1858 — 1864 m." Susidomėjęs vyskupo Valančiaus veikla, 1938 m. parašė stambų veikalą: "Valančiaus santykiai su rusų valdžia". Susidarė 420 pusl. rankraštis, bet karo išvakarėse jau nebebuvo galimybės jį išleisti. Liko rankraštys. Jubilias pasakojasi: "Nuvažinęs pasiimti, radau rusyje visai supelėjusį. Paėmęs į rankas, pajutau gražų darbą virtusį kose".

Bolševikai, užėmę Vilnių, kun. Gečį uždarė į kalėjimą. Draugams padedant, pavyko iš jo pabėgti ir ties Kretinga perėti sieną. Kurį laiką gyveno

Berlyne, o paskiau gavo leidimą išvykti į Ispaniją, iš čia pasiekė JAV. Pradžioje talkino parapijose Pensilvanijoje, vėliau New Yorke. Čia kapelionaudamas ligoninėje, lankė Fordhamo universitetą ir 1952 m. studijas apvainikavo daktaro laipsniu, parašęs disertaciją apie Sovietų piliečių teises. Nuo to laiko savo studijas nukreipė į sovietinės sistemos nagrinėjimą ir jos prievartos atskleidimą laisvam pasauliui. Tą ypač jis vykdė nuo 1957 m. iki 1967 m., kada profesorius Fordhamo universitete. Universitetas išleido du jo studijinius veikalus: "Two Worlds" (414 psl.) ir "Shadow and Substance" (232 psl.). Be to, eilę jo studijų buvo išspausdinta įvairiuose žurnaluose ir "Catholic Encyclopedia for School and Home". Taip pat parašė didelį veikalą lietuviškai "Katalikiškoji Lietuva" (575 psl.).

Išėjęs į pensiją, kun. Gečys pakeliavo, ilgesnį laiką apsidomamas Romoje, Medelline, Kolumbijoje, pagaliau pastoviai apsigyvendamas lietuviškoje aplinkoje Putname. Atšventęs savo auksinę kunigystės sukaktį Romoje, dar pasiryžęs nuvykti į Lenkiją aplankyti savo studijų draugų, o paskiau dar patraukti į šventąją Žemę. Jubilias yra kultūrininkas, davęs lietuviams ir kitautėms nemažai studijinių darbų.

J. Pr.

AR PAVOJINGA KRABĄ VALGYTI?

Vienos rūšies bakterija, apie kurią dar neseniai buvo manoma, kad ji yra visiškai nekaita, yra viduriavimo ligos sukėlėja. Ši bakterija, gi, užuot choleros bakterija, gyvena jūros vandenyje ir užkrečia žmogį per jūros organizmus.

NYT — naujienų korespondentas Lawrence Altman susidomėjo šios ligos sukėlėju. Jis rašo: "Daugiau kaip 700 asmenų, kurie išplaukė turistų laivais iš Amerikos uostų, di-džiųjų dalį savo kelionės išguldė lovoje. Jie sirgo stipriu galvos skaudėjimu ir viduriavimu, vėmė, juos krečė šaltis ir kankino aukšta temperatūra. Visi jie buvo valgę krevečių, vėžiūnų, austerių, moliuskų, kurie buvo užkrėsti vibrio parahaemolyticus bakterija. Šiai "vibrio" bakterijai mokslas iki šiolieki skyrė mažai dėmesio. Tačiau buvo žinoma, kad vibrio rūšys sukelia epidemijas pas žinduolius, paukščius, žuvis, roplius ir vabzdžius.

Vibrio parahaemolyticus randamos visur jūros vandenyje ir yra pastebėtos net gelmėse vandenyje. 50 km nuo jūros. Pastebėta, kad ši bakterija retai kada sušaldoma krabų, vėžių, krevėčių, liga pasireiškia tik žmogui suvalgius šiuos jūros gyvius.

Japonų gydytojai pirmieji, dar 1951 m. atrado, kad ši bakterija yra viena iš pirmųjų piešasių užsienio jūroje maistu Japonijoje, suvalgius šių jūros organizmų. Tačiau kitur pasaulyje buvo manyta, kad tai tik japonų liga, nes japonai mėgsta valgyti žalią žuvį.

Tik septintame dešimtmetyje, darant tyrimus su šia bakterija, buvo nustatyta, kad "vibrio" visur, kur maistas imamas iš jūros, yra šios ligos sukėlėja. Ši pavojinga bakterija rasta pas 30 jūros gyvių, bet žmogus užsikrečia ja tik valgydamas žalius jūros gyvius. A. T.

Radijo Programa

Sentausta Lietuvių Radijo Programos Naujojo Anglijos iš stoties WLYN 1300 bangų veikia sekma dienomis nuo 1:00 iki 1:30 val po pietų — perduodama vėliausiu pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Šią programą veda Steponas J. Minkus. Biznis reikalais kreiptis į: Raitis Florist — gėlių bei žvangučių krautuvi, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Telefonas AN 6-6488. Ten pat gaunamas ir dienraštis Draugas.

Kazio Barausko

18 Draugo RIMTIES VALANDELES parinkti pamokslai, atspausdinti knygoje

PRISIKĖLIMO ŽMONES

A. a. kun. Kazimieras Barauskas parašė kelis šimtus pamokslų populiariai "Draugo" skyriui. Jo atminimui kun. P. Patlabos rūpesčiu Aloyzas Baronas atrinko aktualiausius V. Baranavičius, laidojant vėlionį, sakė, kad "jokio straipsnio rašymas vėlionio taip nedomino kaip religinio. Jis juos rašydavo labai atsides ir giliai susikauptas".

Knygos išleidimas sutampa su jo 71 m. gimimo ir 45 m. kunigystės sukaktimi.

Kaina \$4.00. Gaunama "Draugo", 6445 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629 (Persiuntimas 25 centų, ir Illinois gyventojai pridėda 20 centų mokesčių)

DOVANOS IŠ "DRAUGO"

Dovanų rinkinys "Draugo" administracijoje kas savaitę didėja. Dabar galima gauti dovanų giminėms ir pažįstamiems visokioms progoms. J. Budrys atvežė gražią papuoštą lietuvišką lėlių, J. Vizgirda ir L. Montimas atsuntė rankdarbių, Z. Dapkienė paliko rinkinį keramikos darbų. Atvykite į "Draugą", 4545 W. 63 St. Chicago, Ill. 60629.

Dovanų rinkinys "Draugo" administracijoje kas savaitę didėja. Dabar galima gauti dovanų giminėms ir pažįstamiems visokioms progoms. J. Budrys atvežė gražią papuoštą lietuvišką lėlių, J. Vizgirda ir L. Montimas atsuntė rankdarbių, Z. Dapkienė paliko rinkinį keramikos darbų. Atvykite į "Draugą", 4545 W. 63 St. Chicago, Ill. 60629.

(mk)

CLASSIFIED GUIDE

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuomojamas miegamasis kambarys Marquette Parke. Skambinti 776-4513

Išnuomojama — Naujame name

DIDELĖ BIZNIO PATALPA
Tinka grožio saloniui (yra visi įrenginiai) arba lietuviškam restoranui. Kreiptis —

4358 So. Western Avenue
Tel. — 847-0970

MISCELLANEOUS

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
TELEF. — WA 5-8063

NAMŲ REMONTAS

PRIEINAMA KAINA
Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas lubas. Įrengiu kambarius rūsyje. Dabau.
Zigmas, tel. 778-0838 po 6 v. v.

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Geru prekių didelis pasirinkimas. Automobilai, baldai, televizijos, do-
norių cerifikatai, maistas, akordeonai.
2608 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629
TELEF. — WA 5-2787.

SUBURBAN TUCKPOINTING REMONTOJAME MŪRĄ

NEMOKAMAI APSKAIČIUOJAME
Skambinti 776-0398
HARRY ZILINSKI, savininkas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mieste ir užmiesty naujas ir perstatau senus visų rūšių namų apšildymui pečius, air conditioning ir vandens boilerius. Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447

Ivairių prekių pasirinkimas, motociklai, baldai, maistas, doleriniai, CREDITKARTAI IR AUTOMOBILAI
COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 So. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320
V. Valantinas

NAMŲ APSILDYMAS

Taisau senus ir įdodu naujus pečius. Pigiai išvalau, taipgi alyvinus perdirbu dėl dujų. Įdodu vandens šiluminius. Kreiptis —

A. BANY — 447-8806

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.,
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos
Radija,
Stereo ir oro vėsintuvai
Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. — tel. 776-1486

VALOME KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BURNYS — Tel. RE 7-5168

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas
Ivairių atstumų
823 WEST 84th PLACE
Tel. — FRONTIER 6-1882

REAL ESTATE

PIRMĄ KARTĄ PARDUODAMAS

Gražus mūr. bungalow, 2 mieg. kamb., atremtuota virtuvė. Pilnas rūšys. Centr. vėsinimas. 2 maš. didelės garažas. P. H. A. įvertintas \$25,000 74 ir Rockwell

CAVELLE REALTORS—636-1111

Aurora, Ill., parduodamas 8 kamb. namas, 3 vonios, 2 maš. garažas. Plus \$180.00 pajamų į mėn. Sklypas 80x130 p. 622 Monroe St., tel. 896-6964

NAUJAS ADRESAS

1½ aukšto, 18 metų mūras, 2 butai, 2 auto garažas. Arti mūšų. Liga verta atiduoti už \$34,500.

Modernus 6 kamb., 6 metų mūras. Laisvas didelis sėdimasis kampas. Plius lotas, 2 auto mūro garažas. Tinka šeimai skoningai gyventi. \$39,000.

1½ aukšto namas, 2 butai: vienas dalnai nebaigtas. Už Marquette Pk arti Pulaski. 50 p. sklypas. \$22,500.

Puikūs 5 kamb., 15 metų mūras. Arti mūšų ofiso. \$24,800.

3 butų puošnus mūras ir 3 auto mūr. garažas. Naujas gazu šildymas. Geriausia vieta Marquette Pk. \$40,700.

2 aukšto mūras puikūs 2 po 5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismė. Naujas gazu šildymas. Garažas. Arti mūšų. \$26,500.

Platus ir pigus lotas su garažu. Arti Maria High School. \$5,900.

Puikūs mūras, 3 butai ir maisto krautuvi su inventorium. Šalia tušias lotas. 2 auto mūrinis garažas Brighton Pk. Šeimos nelaimė verta parduoti viską už \$26,750.

VALDIS REAL ESTATE

2625 W. 71st St., tel. RE 7-7200

PIRSKITE — PARDUOSITE — NUOMOSIT

Maloniai jums patarnaus

BUD'S REAL ESTATE

2-ju butų po 4 kamb. mūras. Prie 72 ir Rockwell. Prašo \$26,900.

70 ir Maplewood. 29 metų senumo. 2 po 5 kamb. (su valgomaisiais). Tik \$32,500.

Prie 73 ir Western. 5 kamb. mūras. Labai gerai išlaikytas. Gazu šiluma. Tik \$16,500.

45 ir Campbell. Mūr. Tuščia krautuvi patalpa, butas užpakaly. Garažas. Tik \$21,000.

42 ir Rockwell. Mūr. 2 butų po 6 kamb., po 3 miegamuosius. \$27,500.

65 ir Spaulding. 2 butų medinis po 5 kamb. Beismėntas, garažas \$25,000.

73 ir Whipple. 4 kamb. mūras. Beismėntas, garažas. \$25,500.

71 ir Campbell. Komercinis namas. 20 metų senumo. 3 krautuvi, pilnai išnuomos. Kaina \$28,000.

52 ir Whipple. 1 aukšto mūras — maisto krautuvi ir 5 kamb. butas. Platus lotas. Garažas \$24,000.

59 ir Rockwell. Taveria ir 2 butai. Visas pilnai išnuomota. \$30,000

LEMONTO KAMONE
Paruosus statymui lotas 45x135 p. \$7,000.

10 akro žemės prie 127-os ir Archer Ave. Prašo \$6,500, už akro.

Prie 135-os ir Archer — 3 arba 4 miegamų mūro rezidencija, ¼ akro žemės, upelis. Virš \$40,000.

4 miegamų namas ant akro žemės. Gražus įvaizdavimas, puikus sodas. Virš \$50,000.

Ant 174-ijos ir Harlem Ave. 2 metų senumo 3-ju miegamų bi-level. Garažas. Tuojau galima užimti. Virš \$50,000.

Komercinis kampas — State St. ir Archer Ave. 9¼ akro. Prašo po \$12,000 už akro.

BALYS BUDRAITIS

4369 Archer Ave. — 254-5551

M. A. ŠIMKUS

REAL ESTATE NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ ĮSKVIETIMAI, pildomi PILIETIŠKAS PRAŠYMAI ir kitoki blankai

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS
6455 S. Kedzie Ave. 778-2233

SKELBIMAS "DRAUGE"

HELP WANTED MOTERYS

EXPER'D HOUSEKEEPER

Lake Shore Drive Apt. 3 days per week. For working couple. English necessary. Top pay. References. Mon. thru Fri. 346-7886 or Evenings and weekends — 943-0504.

Shorthand or Speedwriting, Typing

and Various Other Office Duties

9 to 5 — 5 days a week

Pleasant working conditions

Tel. — 666-9300 Mr. Waltz

VYRAI IR MOTERYS

PHONE SOLICITORS

Students 16 years and older. Start \$2.10 per hr. Walk-in interview, no phone calls.

HANDICAPPED WORKERS

110 W. Schiller, Elmhurst, Ill.

STUDENTS

PART TIME — FULL TIME

Several positions open

Call for appointment:

336-4354 679-3691

369-4898 279-7400

COUPLE: Ideal Retirement Job

Caretaker for nice Retirement Home in Lake Villa, Ill. Wife to cook for 5. Man to care for premises. Free apartment and meals. Adequate pay.

Call — RA 8-3714

PROGOS — OPPORTUNITIES

Dėl ligos parduodama maisto produktų ir mėsos krautuvi. Šis šeimos biznis veikia vienoj vietoj virš 50 metų. Iškaitoma visi įrenginiai ir inventoriai. Gerai įsigyvenus prekyba Brighton Pk. Informacijai kreiptis tel. LA 3-9090 tarp 10 v. r. ir 6 v. v.

BUY OF THE YEAR

Complete
Coin-Op & Prof. Cleaners & Laundry.
EQUIPMENT SALE. MUST SELL
IMMEDIATELY. 11 dry cleaning machines, 2 presses, 2 Suss, Spot board, silk board, 15 HP Fult. Boiler, Puff irons, auto conveyor, 1 double Snif., 32 double 1 d. washing machines, 11 50 lb. dryers, 2 coin & bill changers, 2 ton truck, counters, registers, all parts and extras \$7,000.

Tel. — 383-2505 — MR. KLEF

ISIGYRITE DARĄ

AR REIKIA VIZITINIŲ KORTELIŲ?

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biziniai jas plačiai naudoja, bet tinka ir visuomeniniams turėti gražias vizitines kortelas.

Kreipkitės į "Draugo" spaustuve visais panašiais reikalais. Būsime patenkinti kiekvieną kartą.

PATIKSLINTA IR PAGRAZINTA LAIDA

Plačiausiai žinoma virimo knyga

Popular Lithuanian Recipes

Suredagavo

Juozapina Daužvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuve išleido šestąją laidą šios populiarios virimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagrazino šią laidą naujais papuošimais.

Tai geriausia dovana naujom žmonom ar marčiom. Daugelis apdovanoja kitataučius supažindinti juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukelusi daug pasikėmimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.

Knyga yra labai gražiai įrėsta ir spalvotomis iliustracijomis. Labai patogi vartojimui.

Užsakykite ją paštu:

DRAUGAS Knygų Skyrius
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Kaina \$3.50. Pridėkite 30 centų pašto išlaidoms. (Illinois gyventojai pridėkite 50 centų mokesčius ir paštą)

Perskaitę "Draugą", duo kite kitiems pasiskaityti.

Mergaičių būrys Spygio pakrante grįžta į namelius Dainavoje.

Nuotr. V. Valačio

AR VAŽIUOS DUKRA Į LIETUVAIČIŲ MERGAIČIŲ STOVYKLĄ DAINAVOJE?

Siemet bus 19 metų, kai rinksis mergaitės stovyklautojos į Lietuvių mergaičių stovyklą Dainavoje, prie Manchesterio, Mich.

Stovyklą veda Nek. Prad. Marjos seserys iš Putnam, Conn., su pagalba prityrusių stovyklinės užsiėmimų programos vadovų.

Čia suvažiuoja lietuvaitės iš visos Amerikos (JAV ir Kanados), čia užmezgamos naujos pažintys, čia užsimezgusi draugystė dažnai laišku forma tęsiasi metų metais.

Ramiame ir gražiame gamtos prieglobstyje jos poilsiaudamos ir mokosi. Mokosi įvairiausių rankų darbų, mokosi dainų ir tautinių šokių, mūsų tautos istorijos ir papročių, sportuodamos fiziškai stiprėja, o vakarais, lauzi liepsnojant, dainų skambesys kyla ligi dangaus skliautų, palieka neįsivaizduojamą išpūdį jų gyvenimo prisiminimuose.

Už tą visą gamtos grožį, už džiaugsmingai praleistą dieną, stovyklos kapeliono padedamas, jos turi progos padėkoti Kūrėjui ir savo tėveliams už joms suteiktą progą praleisti gražiai ir naudingai vasaros atostogas.

Kiekviena šeima, turinti mergaičių, atitinkančių amžiaus šiai stovyklai (6-15 m.), turėtų suteikti

SOVIETINIAME KALĖJIME 1940-41 M.

PRANAS NENORTA

Patekė, saule,
šviesk! mano langelį,
Ramink mane nuliūdusį.
Kalėjime vargantį...

Taip slinkdavo viena po kitos
varganos dienos

— Kelt! Kelt! Kelt! — kas ry-
tą, šeštą valandą, Kauno kalėji-
mo koridoriais nuaidėdavo skar-
dus panaktinio balsas, žadinas
imtinus keltis iš savo vangiu
guolių. Bendroje kameroje, kur
ankščiau tapindavo šešis kali-
nius, dabar Sovietų okupantai
laikė sugrūdę 20-26 niekam ne-
musikantus imtinus. Nei lovų,
nei narų čionai nebuvo. Sovieti-
nė kalėjimo administracija, kad
sutaupyti daugiau vietos, viską
išardė ir pašalino lauk. Imtiniai
gavo gulėti ant grindų, iš kurių
dėl susikimšimo kiekvienam iš-
tekavo tik apie 40 cm. pločio.

Atsikėlę suimtieji savo guolį
susidedantį iš neva čiužinio su
keliomis riešutėmis šiaudinių
pakratų viduje ir nučiurios ant-
klodės, susukdavo ir grūžulą ir
priglaudavo prie sienos. Iš to
buvo dvigubas patogumas: nak-
čia — lova, dieną sėdynė. Atsi-
rasdavo ir tokių gudruolių, kurie
iš to migio pasidarydavo "fote-
li" ir tada sėdėdavo kaip tikri
buožės. Rusiškiai enkavedistai
tokiais mus ir vadindavo.

Po šio pasitvarkymo tikintie-
ji pavieniui, o kartais ir suta-
rinai pasimeldavo. Prieš išėda-
mį ruošon, atlikdavo rytmetinį
pasivaikščiojimą. Kameros vidu-
je susirikiavę eilutėn, pagal mar-
šo taktą žygiuodavo ratu aplink.
Kad darniai išlaikytų taktą, kar-
tais patydom niūniuodavo dai-
nų:

Teka saulė, pievos mirguliuo-
ja, raitos keliai, O su daina links-
mai sau žygiuoja Lietuvos ka-
riai...

ANKSTI rytą prie kameros durų
suskambėjus raktams, tą dieną
pirmąkart jos prasiverdavo ir su-
imtinus vedavo vadinamam
"ruošon". Vienas iš suimtųjų,
tos dienos kameros vyresnysis,
jau iš anksto paskirdavo keturis
vyrus, iš kurių du paimdavo in-
dą su geriamu vandeniu, kiti du
— indą su atmatom, vadinamą
"paraše", ir nešdavo į patogumų
patalpą. Ten tuos daiktus rūpes-
tingai išvalydavo ir, prisipildę

švaraus vandens, atnešdavo at-
gal į kamera.
Ruošą atlikdavo dar naktinis
prižiūrėtojas — "panaktinis".
Tai būdavo jo paskutinis dar-
bas. Aštuntą iš ryto atsirasdavo
dieninis ir jį pakeisdavo. Dėl jo-
mumo norėčiau kiek paaiškinti
tos ruošos eigą. Kiekvienas sky-
rius turėjo vieną patogumų pa-
talpą su trimis nepridenktomis
išvietėmis. Skyrius susidedavo iš
dešimt kamero, kiekvienoje po
20-25 įnamių. Per dešimt minu-
čių jie privalėjo nusiprausti, atli-
kti gamtos reikalus, išplauti indus
ir prisipildyti švaraus vandens.
Aišku, per tokį trumpą laiką ne-
visi suspėdavo ir, grįžę į kamera,
kentėdavo belaukdami vakarinės
ruošos arba naudodavosi "para-
še".

Mano likimo draugai

III-jo skyriaus 68 kameroje, kur
ir man teko pagyventi, maišėsi
vienas jaunas įnamis, aukštes-
nės klasės Kauno gimnazistas,
Pranukas D. Gerai išauklėtas,
rimtas, apsiškaitęs, gabus ir gud-
rus berniukas. Taip pat atrodė ji
esant jau iš prigimties linkusį į
žvalgą. Vos tik ižengęs į pato-
gumų patalpą, užuot atlikęs sa-
vo reikalus, jis vaikštinėdavo pa-
sieniais ir rūpestingai tikrindavo
sienose pasitaikančius įrašus, pa-
darytus kitų kamerų vyrų. Mums,
nuo normalaus gyvenimo atskir-
tiems, jis kartais rasdavo ir įdo-
mų žinučių, ypač iš vidaus gy-
venimo. Taip jam besizvalgant
prižiūrėtojas išpėdavo pasirošti
grįžimui. Pranukas, neatlikęs
gamtos reikalų, nesiprausęs, grį-
ždavo į kamera ir kantriai lau-
davo vakarinės ruošos.

Pranukas buvo anuomet Kau-
ne gyvenusių, gerai pasiturinčių,
inteligentų tėvų vaikas. Simpa-
tingos veido išraiškos, dailiai nu-
augęs ir labai patrauklus jaunuoi-
lis. Dauguma 68 kameros gyven-
tojų jį pamilo. Neturėjo vaikinai
sąskaitoje pinigų ir negalėdavo
nusipirkti papildomo maisto.
Tad jį šelpdavo kiti, ypač suim-
tieji tėvai, kurie turėjo panašaus
amžiaus vaikų ir juos buvo pali-
kė nežinioje. Kelios savaitės prieš
mūsų istorinį iš kalėjimo išsila-
vinimą, vaikina išvežė Sibiran.
Labai apgailestavom ir dažnai jį
prisiminėdavom. Tolimesnio jo li-
kimo nesužinojau.

VISŲ RŪPESTIS

misijų pirmininkai automatiškai
turėtų valdybos nario teises.

Tarybai pažūrėti pačiai ir save

Vyriausias LB-nės organas,
nustatęs veiklos kryptį, formu-
lojas dėsnius, yra taryba. Kad
nesustingtų ir neužsikonservuo-
tų, taryba ir pati save nuolat tu-
ri tobulinti. O tobulėjimo lauko
ribos labai plačios. Nors praity-
je mano siūlymas nėra susilau-
kęs pozityvaus atsiliepimo, bet
šiuo metu dar stipriau esu įsi-
kišęs, kad kandidatams į tarybos
narius turėtų būti nustatytos tam
tikros kvalifikacijos. Pirmoje eilė-
je turi turėti kokių nors bend-
ruomeniniuose darbuose stažą.

Taip pat kandidatas į tarybą tu-
rėtų pasižadėti savais pinigais vyk-
ti į sesijas. Jei beveik tokio pa-
sižadėjimo reikalaujama iš kan-
didatų į Jaunimo kongreso atsto-
vus, kodėl nebogai įsikūrusiems
LB tarybos nariams suteikiama
privilegija nudrenguoti sunkiai
surenkamas krašto valdybos fi-
nansus? Krašto valdyba turėtų
griežtai atsakyti skirti tam rei-
kalui pinigų. O tie, kurie jau
yra taryboje, kasmet raštu turė-
tų pateikti apygardų valdyboms
savo bendruomeniškų darbų ap-
skaitas. Garbės tarnybų Bendruo-
menėje būti negali, nes jos atsa-
komybė perdidelė.

Pertvarkytini, suvienodinti
ir griežčiau prižiūrinami tary-
bų rinkimai. Kas kas, bet jokių

būdu be atskaitomybės neplatin-
tini balsavimo lapeliai. Balsavi-
mo lapelis registruotam nariui
įteikiamas tik asmeniškai pa-
prašius. Lapelių paskleidimas
žemesnės visuomeniškos moralės
žmonėms sudaro pagundų rink-
mus falsifikuoti. Pats esu liudi-
ninkas, kaip atsirado asmenų
(net ir visuomenės autoritetus pre-
tenduojančių), kurie tuose pa-
čiuose rinkimuose balsavo paštu
ir rinkimėse būstinėje.

Su juodvalkiu nuomonės išsi-
skiria dėl apylinkių pirminin-
kams tarybų organais teisių sutei-
kimo. Jis nepritaria, aš labai en-
tuziastiškai esu už tai. Tuo bū-
du tarybą organizaičių sujungtu-
me su bendruomenės mase. Jau
dabar jaučiamas išsiskyrimo ten-
dencijos. Bendruomenė tegu ne-
padaro klaidos, kurią padarė Al-
ta, kur įvairių manipuliacijų ke-
liu ir vyr. organą patenka žmo-
nės, jokioms organizacijoms ne-
atstovauj. Tegu tik tą organą su-
daro skyrių atstovai, jokių kivi-
rų su LB-ne nebus.

Jei jau nenorime apylinkių pi-
rimininkų įsileisti į tarybą, tai jų
kolektyvas turėtų sudaryti naują
instituciją ir santykiu su tary-
ba kaip (tik dėl vaizdingumo)
JAV senatas su atstovų rūmais.
Šalia juodojo darbo apylinkių val-
dybos turi turėti reikšmingesni
balsų LB-nės struktūroje ir nau-
dotis didesniu autoritetu.

Taura Zarankaitė ir Darius Mitiū-
nas atlieka programą Detroito atei-
tininkų šventėje.

Grįžtant prie tos ruošos, tenka
prisiminti dar vienas 68 kameros
įnamis — Aleksandras Sostakas,
buves, carinės okupacijos laikais
Kauno keturklasės mokyklos mo-
kytojas; dėstė gamtą ir geogra-
fiją. Nepriklausomybės metais
tarnavo vid. reik. ministerijoje,
pradžioje darbo ir soc. apsaugos
dep. direktorius, o vėliau iki pi-
mosios bolševikų okupacijos —
darbo inspektorius. Bolševikų su-
imtas 1940 m. vasarą. Prieš pat
Kalėdas apgyvendintas 68 kame-
roje. Tuo laiku jis turėjo apie 60
metų ir buvo seniausias kame-
ros gyventojas. Skundėsi vargšas
vidurių negalavimais ir dažnai
kreipdavosi į prižiūrėtoją, kad iš-
leistų išvėti. Pradžioje kelis
kartus jo pageidavimus paten-
kino. Kadangi tai kartojosi kas-
dien, prižiūrėtojai nusistatė jo
nebešleidinėti ir greičiausiai bus
pasiskundę kalėjimo administra-
cijai. Vieną dieną Sostaką su vi-
sa manta iš kameros išgabeno.
Pasilikusieji visai spėjo: gal jį
perkėlė į kalėjimo ligoninę, gal
paleido į namus. Spėjiojimai ne-
pasitvirtino. Išsilaisvinus sužino-
ta, jog enkavedistai išvežė į Ru-
sijos gilumą ir žmogus dingio be
žinios.

Dienos gyvenimas

Atlikę ruošą, imtiniai laukė
pusryčių. Pusryčių davinį sudarė:
puodelis juodos, iš grūdintų mie-
žių kvados, arbatinis šaukštelis
cukraus ir žiūnelė (30 gr. visai
dienai) juodos ruginės duonos.
Skurdus davinys, bet išbadėję
žmonės kiekvieną rytą su dide-
liu pasilgimu jo laukdavo. Ma-
žai kas duonos pasilikdavo pie-
tums ar vakarienei. Dažniausiai
užsimiršdavo ir to skanėsto vis-
sos dienos davinį iš karto sudo-
rodavo pusryčių metu.

Po pusryčių prasidėdavo jau
tikrasis dienos gyvenimas. Vieni
susisuvinėdavo įplyšusius drabu-
žius ar baltinius, kiti adydavo ko-
jines. Išsėję iš dar paliktos ir
prie sienos pritvirtintos gelžinės
lovos stielio plonos vielos, pra-
simanė gamintis adatas. Tai tik-
ra tiesa. Aš pats tokią adatą bu-
vau pasigaminęs, su ja nemaža
dirbau, o grįždamas namo su
savim parsinešiau. Papasakosiu,
kaip jas pasigaminėdavom. Prie
pat durų dalis kameros grindų
buvo betoninės. Čia, vieną vie-
los galą bruždindavom tol, kol
gaudavosi tikrosios adatos smai-
galys. Ilgai tekdavo padirbėti ir
nemaža laiko sugaisti, nors ka-
lėjime laikas pigus. Vienam ka-
meros gyventojui Jonui S. slap-
du pasisekė į kamara įsinešti ma-
žutį, maždaug vieno colio ilgio,
lenktinį peiliuką. Jis turėjo dvi
geležtelės iš ypatingai kieto plie-
no. Jų pagalba išgręždavome
mūsų adatos uodegoje skylute
sūslui įverti. Ne vien tik menas,
bet ir triūsas yra galingas ir ste-
buklingas!

Gaudome žinias

Pats svarbiausias iš priešpie-
nių išgyvenimų — tai gaunamos
žinios, kurių visi suimtieji labai
pasilgė laukdavo. Skaitytųjai nu-
stebs, kad mus, kelias užraktas
užrakintus, stipriai ginkluotomis
sargybomis apstatytus, galėjo
dar pasiekti kokios nors žinios.
Tikrai pasisekdavo. Kalėjime atsi-
rado žinių "agentūra", kurios

centras telkėsi — mūsų kaimyni-
nėje 69 kameroje. Joje vargo už-
darytas plačiai pagarsėjęs žurnai-
stas, dar tebegyvas Vincas R.
Šio drąsaus vyro pastangomis
Kauno kalėjime veikė žinių
"agentūra". Morzės pagalba rū-
pestingai surankiodavo žinias ir
priešpieit arba po vakarienos jas
peduodavo kitiems. Gavęs kokių
nors svarbesnių žinių, jas tuojaus
skelbdavo.

Pagrindinis žinių agentūros
šaltinis — tai naujai suimtieji,
iš kurių surankiotos naujienos
sklisdavo po visą kalėjimą. Su-
imtiesiems labai svarbu būdavo
žinoti, kas iš jų šeimos narių, ar-
timųjų arba buvusių bendradar-
bių yra areštuoti. Tai daug pa-
dėdavo areštuotiems per tardy-
mus.

68 kamera turėjo puikiai mo-
kėjusį Morzės abėcėlę imtinį,
kaunietį Stasį P., kuris kiekvie-
nos dienos gautas žinias tuojaus
paskelbdavo. Telegrafui veikiant,
du iš suimtųjų visuomet stovėda-
vo prie kameros durų ir saugo-
davo prižiūrėtoją, kad tas išgir-
dęs stukšenimą ir patydom atsi-
darys duris, nesugautų telegrafis-
to. Jeigu sugriebtų, tai Stasį lau-
kė karceris, o mes pasilikume be
žinių. Ačiū Dievui, visuomet pa-
sisekdavo laimingai.

Tie, kurie nežinioje paliko sa-
vo šeimas, sielojosi pasilikusiųjų
neaiškia padėtimi ir tolimesniu
jų likimu. Todėl jie ilgėdavosi ir
pageidavo daugiau žinių iš
vidaus gyvenimo. Prisimenu, vi-
ena kartą tokių žinių visai negau-
ta. Vienas iš suimtųjų paklausė
Stasį: "O kur žinios iš vidaus
gyvenimo?" Stasys, ilgai nelau-
kęs, paėmė savo aparatą pada-
rytą iš metalinio puodelio kavai
gerti, mažo akmenėlio, surasto

kalėjimo kieme pasivaikščiavimo
metu, ir kreipėsi į "agentūrą".
Gudrusis Vincas gudriai ir atsa-
kė: "Vidaus gyvenime lygiai taip,
kaip ir autobuse — vieni sėdi,
o kiti stovi ir dreba". Tikrovėje
taip ir esama: tie, kuriems pasi-
seka užimti autobuse sėdimą vie-
tą, sėdi, o likusieji, autobusui rie-
dinti, stovi ir dreba. Suimtieji šią
žinutę aiškino savaip. Rusiškiai
komunistai, okupavę Lietuvą, su-
iminėjo jos gyventojus ir uždri-
nėdavo kalėjimuose. Tie, kurie
jau buvo suimti ir izoliuoti, ra-
miai sėdėjo uždaryti kalėjimuose,
o pasilikusieji, drebedami lauk-
davo savo eilės.

Maitinimasis

Suimtieji laikrodžių su savim
neturėjo. Darant asmens kratą,
juos atimdavo, ir kalėjime dienos
laiką tekdavo tik spėtioti. Tačiau
pačiame vidurdiemyje, dvyliktą,
suskambėjus Karmelitų bažny-
čios varpams, suimtieji žinoda-
vo, jog tai pietų laikas, kurio iš-
lė visi nekantriai laukdavo.

Pietų patiekalas — tai kaušas
sriubos, kurią suimtieji vadinda-
vo "malorosijskij boršč" (maža-
rusių barščiai). Tų barščių są-
statas: vanduo, gyvuliniai runke-
liai, rūgšti druska, sūri druska ir
retkarčiais pasitaikantis neaiš-
kaus gyvulio kaulas. Nors ir re-
tai, bet gaudavome ir rūgščių ko-
pūstų, virtų drauge su bulvėmis.
Jų kvapą jau pajusdavome vos
tik įėjus į koridorių. Maistas la-
bai prastas, tačiau nieks nereikš-
davo jokių priekaištų. Pageida-
vo tik, kad ir to gautų sočiai val-
gyti.

Jau ankščiau minėjau, kad 68
kameros imtinį tarpe gyveno Jo-
nas S. Tai gana stambus, svei-
kas vyras, kuriam skirto davinio

DRAUGAS, pirmadienis, 1975 m. birželio mėn. 16 d.

5

tikrai negalėjo užtekti. Jis visuo-
met rūpestingai viską sudoroda-
vo, šaukštą taip nulaižydavo,
kad nė plauti nereikėdavo. Vieną
kartą sriuboje jam pateko kaulas.
Gana rūpestingai, kiek tik dan-
tys įstengė, jis jį nugraudė.

Sovietų okupacijos pradžioje
kai kuriuose Kauno kalėjimo
skyriuose, atskirose jų kamero-
se, buvo laikoma ir kriminalinių nu-
sikaltėlių. Jų aprūpinimas daug

kuo skyrėsi nuo politinių. Jie turė-
jo teisę gauti maisto siuntinėlius
iš namų, o turintieji sąskaitoje
pinigų galėjo nusipirkti papildo-
mo maisto iš kalėjimo krautufė-
lės. Dėl to kalėjime gaunamos
duonos davinio jie nesunaudoda-
vo ir dalį išmesdavo ruošos pa-
talpoje į šiukšlės mesti stati-
nė, o mes ją tiesiog medžiudavo-
me.

(Bus daugiau)

LAISVĖ TAIP PAT IPAREIGOJA

Ar mes atliekame laisvės pareigą savo tautai?

Bent vienu atžvilgiu mes galime ją nesunkiai atlikti, būtent ugdy-
dami lietuvišką knygą.

Už \$5.00 ar daugiau paimdami lietuviškų knygų per metus, mes
galime per Lietuvos Knygos Klubą palaikyti gyvą LAISVĄ LIE-
TUVIŠKĄ KNYGĄ. Už tai mes gausime pasirinktinai visus Klubu
leidinius trečdaliu pigiau.

Rašykite tuojau:

Lietuviškos Knygos Klubas
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

pridedami \$5.00 įstojo mokesčio. Jokių kitų mokesčių nereikės.
Išskyrus už pasirinktas knygas su trečdaliu nuolaidos.

Klubas siūnia savo nariams informacijas apie išleidžiamas knygas.

LAISVĖ TAIP PAT IPAREIGOJA

Laidotuvių direktoriai

MAŽEIK & EVANS

6845 SOUTH WESTERN AVENUE

TRYŠ MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MASINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

— TEVAS IR SŪNUS —

TRYŠ MODERNISKOS KOPLYCIOS

2533 West 71st St. Tel. GROvenhill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKSTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

E U D E I K I S

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas YArds 7-1741

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginia 7-6877

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

11023 Southwest Highway, Palos Hills, ILL.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-5572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. OLympic 2-1003

APILINKINIS MUS

× Olga Mažilis, gimusi ir augusi Pietų Afrikoje, šiuo metu mokytojausianti Johannesburge, yra atvykusi į Chicago aplankyti giminių, kurių niekada nebuvome mačiusi, ir susipažinti su lietuvių gyvenimu. Savo pusseserės rašyt. Nijolės Jankutės-Užubalienės lydimu, ji jau aplankė daugelį lietuviškų įstaigų Chicagoje. Vėliau lankysis dar Kalifornijoje ir kitur. Birželio 13 d. viešnia O. Mažilytė kartu su N. Užubaliene aplankė "Draugą" ir labai domėjosi lietuviška spauda. Šia proga įsigijo knygų apie Lietuvos dabartinę padėtį.

× Natalija Šatūnienė, buvusi ALRK Moterų s-gos c. vald. išdininkė ir Chicago apskr. vicepirm. ilgą laiką praleidusi Denver, Colo., šiomis dienomis atvyko į Chicago. Jau aplankė Marijoną Šrupienę, 46 kp. pirm., o buvusi centro sekr. V. Leone savo namuose surengė gražų priėmimą. N. Šatūnienė, gyvendama Chicagoje, ilgai dirbo 67 kuopoj ir birželio 8 d. dalyvavo kuopos valše. Dar aplankys gimines ir pažįstamus ir vėl grįš į Denver, kur gyvena jos dukterė a. a. dr. N. Kovar.

× Dr. J. Girnius Lietuvių fronto stovykloje kalbės apie a. a. prof. J. Brazaitį, bus rodomos skaidrės iš prof. Brazaičio gyvenimo ir skaitoma ištrauka iš palikto rašto žodžio.

× Andrius Kašinskas sėkmingai baigė Illinois universitetą, gaudamas bakalaurą iš sąskaitų. Jis jau eina atsakingas pareigas Internal Revenue Department of Illinois. Studijuodamas buvo dekanas studentų garbės sąrašė, dabar ruošiasi siekti magistro laipsnio. Andrius yra baigęs Chicago aukštesniąją lietuvišką mokyklą ir yra veiklus skautas. Priklausant skautams vydiams, yra šaunus draugovės draugininkas.

× Ona Ivinskaitė - Ivinskaitė, Moterų sąjungos 46 kp. finansų sekretorė, veiki visuomeninė, susirgo ir paguldėta. Šv. Kryžiaus ligoninėje, kamb. 650, dr. F. C. Winskūno priežiūroje. Jos sesutė yra Marijoną Šrupienę, veiki Amerikos lieuvė.

× Stud. Pranas Pranckevičius pakviestas į JAV Lietuvių Jaunimo sąjungos valdybą nariu neorganizuoto jaunimo reikalams. Valdybos pirm. yra Daiva Vaitkevičūtė.

× PLB organizuojama išvyka į III PLJ kongresą Pietų Amerikoje ateinančių Kalėdų švenčių metu. Suinteresuoti skubiai prašomi kreiptis šiuo adresu: III PLJ Kongreso išvyka, 4428 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60632, tel. FR 6-0559. Informacija tuoj bus pasiųsta asmeniškai.

× Dr. M. Gaižutienės keramikos paroda vyksta birželio 28-29 d. 12-5 v. p. p. West Leewater St., Beverly Shores, Ind.

× Povilas Pocevičius, senas "Draugo" skaitytojas, birželio 16 d. švenčia 90 m. sukaktį. Ta proga sūnus ir dukra suaktyvininkui asmeniškai ir spaudoje išreiškė linkėjimus ir toliau būti sveikam ir stipriam.

× Balzeko lietuvių kultūros muziejų nuo birželio 20 d. ligi liepos 25 d. jaunimui 12-15 m. ir vyresniems bus pritaikomos grafikos kursai. Nori lankyti gali kreiptis į muziejaus rąstinę.

× Kiekvienas spaudos bendradarbis gaus naudingą informaciją naujoje knygoje "Žurnalistika", kurią paršė 30 pirmaujančių mūsų laikraštinių ir įvairių specialistų. Gaunama "Drauge", kaina 6 dol. (pr.)

× A. a. Stefaniya Saplienė, 93 m., kun. S. Sapio, MIC, motina, mirė Holy Family vieloje, kur pastaruoju metu gyveno. Už velionę birželio 17 d., antradienį, 9 val. ryto gedulingos šv. Mišios bus laikomos Kenoshos šv. Petro bažnyčioje, kur kun. Saplis yra klebonas. Po pamaldų velionė bus išvežta palaidoti į Detroit, Mich.

× Marijonų bendradarbių Chicago apskr. susirinkimas bus šį trečiadienį, birželio 18 d., 7 val. vak. tėvų marijonų vienuolynė prie Draugo. Bendradarbiai kviečiami dalyvauti.

× Lietuvių Agromorų sąjungos Chicagoje ir Liet. Veterinarijos gydytojų draugijos išėvijoje jungtinė gegužinė įvykis birželio 22 d. Konstitucijos ir Kazio Laikūnų ūkio sodyboje Monee, ILL.

× Solistai B. Prapuolenis ir N. Linkevičiūtė iš Chicago ir pianistė R. Apeikytė iš Los Angeles rugpjūčio pradžioje išvyksta koncertuoti į Pietinę Ameriką.

× Dr. Leonas P. Šulas, dirba Badeno miesto ligoninėje, (prie Vienos), Australijoje. Jo tėvai Pranas ir Magdalena Šulai gyvena Chicagoje.

× J. "Draugo" Garbės prenumeratorių eiles įsirašė Mykolas Fuskarskis, Chicago, Ill., prašedamas prenumeratą ir įteikdamas 15 dolerių auką. Nuosirdžiai dėkojame.

× Stud. Linas Rimkus sutiko būti JAV Lietuvių Jaunimo sąjungos valdybos ryšininku su jaunimo ideologinėmis organizacijomis ir kitais jaunimo vietiniais. Valdybos būstinė yra Chicagoje.

× Inž. Kazys Krulikas, Richmond Hill, N. Y., žinomas mūsų inžinierių bei technikos darbuotojų organizacijų veikėjas, daugelio leidinių ir straipsnių bei studijų autorius, prisuntė auką savo dienraščiui stiprinti. Dėkojame.

Poezijos pavasarį Chicagoje prisimenant. Kalba pranešėja Teresė Pautienė-Bogutienė.

Nuotr. D. Vakarės

× Savo dienraščių aukomis parėmė: 3 dol. — Rūta Bartkūtė; po 2 dol. — M. Jarašūnas, Alina Vadeiša; 1 dol. — T. Klusis. Visiems dėkojame.

× D. Dokšas, Racine, Wisc. aukėjo 7 dolerius. Ačiū.

× Viktoras Šmukšta, Chicago, Ill. ir Vl. Zukauskas, Des Plaines, Ill., prisuntė auką po 5 dolerius. Dėkojame.

× Aukų prisuntė: 3 dol. — Ona Yaskunas; po 2 dol. — Leonas Kadžiūnas, Pačauskas, K. Minca, J. Spakevičius. Visiems nuosirdžiai dėkojame.

× Aukomis po 5 dolerius savo dienraščiui parėmė: J. Duncia, Southfield, Mich., M. Kudlinskienė, Stony Creek, Teisuošis Mikulskis, Indianapolis, Petras Peteris, Chicagoje. Visiems nuosirdžiai dėkojame.

× Norintieji registruoti mergaites į lietuvių stovyklą Dainavoje prašomi laikinai, iki birželio 28 d., skambinti vakarais telefonu PR 6-9438 (pr.)

Lidija Galvydytė ir dr. Julius Ringus susituokė gegužės 24 d. šv. M. Marijos G'imo bažnyčioje Chicagoje. Platusis aprašymas Drauge buvo gegužės 30 d.

CHICAGOS ŽINIOS

AUDROJE ŽUVO 4 ŽMONES

Chicago penktadienio vakare susiaubė audra. Dėl smarkaus lietaus automobilių susidūrimuose žuvo keturi žmonės. Lisle apylinkėse perkūnas trenkė į tris elektros transformatorius. Chicagoje 4122 N. Albany Ave. perkūnas trenkė į medį.

BOMBOS MIESTO CENTRE

Ankstį šeštadienio rytą Chicago miesto centre sprogo dvi bombos. Viena sprogo prie 52 E. Monroe gatvės apie 12:40 v. naktį į šeštadienį. Sužeidė tris žmones ir ištrenkė 60 langų. Kita sprogo 15 min. vėliau prie United Bank of America, State St. ir Wacker Dr. Associated Press praneša, kad jų įstaiga po to pašaukė kokią tai moterį, kuri sakė esanti iš portorikiečių revoliucinių grupių ir kuri pasakė, kad buvusios padėtos rys bombos.

APIE ŠIAURĖS POLIŲ

Centrinio miesto Chicago miesto bibliotekos rūmuose birž. 17-28 d. bus nuotraukų ir informacijų paroda apie šiaurinės Skandinavijos, Grenlandijos, Kanados, Aliaskos, Sovietų Sąjungos sritis — apie žiaurės polių. Antro aukšto auditorijoje, šalia parodos, bus rodomi ir atitinkami filmai.

SVEIKATOS TARNYBA

Chicago miesto sveikatingumo tarnyba išleido informacinį leidinį apie patarnavimus, kurie nemokamai teikiami miesto sveikatingumo įstaigose: skiepimai, užkrečiamų ligų tikrinimai, cukrinės suradimas, kraujospaudimo tikrinimas. Nurodyta, kokius patarnavimus kokios įstaigos teikia.

1,968 UNIVERSITETO DIPLOMAI

Mokslo metų užbaigimo iškilnėse Arie teatro salėje, McCormick parodų rūmuose, Chicagoje, Lojolos universitetas birž. 14 d. įteikė 1,968 universiteto baigimo ir mokslo laipsnių diplomus.

PARDUOS NEATSIMTUS SIUNTINIUS

Chicago paštas liepos 8 d. savo rūmuose 358 W. Harrison g-vė išparduos neatsimtus siuntinius. Juos galima iš vakaro apžiūrėti.

PAGYRĖ LIGONINES

Metiniame katalikų ligoninių sąjungos pobūvyje San Francisco mieste keturios ligoninės suilaukė ypatingo pagyrimo. Jų

tarpe susilaukė ypatingo įvertinimo Chicago ligoninės: šv. Bernardo, Cuneo-Cabrini med. centras ir šv. Teresės ligoninė (Waukegone).

PASKOLOS NAMAMS

Apie 70% paskolų naujai statomiems ar perkamiems iš kitų namams Chicagoje yra imamos iš skolinimo ir taupymo bendrovių, ne iš bankų.

CHICAGO IR APYLINKĖSE

VLADO JAKUBENO MOKINIŲ KONCERTAS

Prof. Vladas Jakubenas piano studijos mokslo metai baigėsi gražiu koncertu Jaunimo centro didžiojoje salėje praėjusį penktadienį. Profesorius V. Jakubenas rūpestingai globoja Chicagoje bręstančius simpatinio muziką įsimylėjusius jaunimą. Mokiniai koncerte atliko 20 klasikinių muzikos dalykų. Tai buvo vis Čaikovskio, E. Griego, Cl. Debussy, Fr. Chopino, R. Schumanno, L. v. Beethoveno ir kt. nelengva kūryba. Gera dalis mokinių skambino jau gana puią techniką ir su įsijautimu. Iš jų pabrėžini Debilas Matulionis, atlikęs L. v. Beethoveno Sonatą op. 57 (Appassionata) ir Markulytė, paskambinusi L. v. Beethoveno Koncerto Nr. 5 op. 73 trečiąją dalį. Orkestro partiją antru fortepijonu ėia atliko pats prof. Vl. Jakubenas.

Koncertas baigėsi linkėjimais vėl susirinkti darbu po vasaros. Visi koncerto dalyviai buvo pavašinti mokinių tėvų paruošta kavute.

SV. VARDŲ DRAUGIJOS VEIKLA

Birželio 8 d. šv. M. Marijos Gimimo par. bažnyčioje šv. Vardo draugijos nariai ėjo bendros Komunijos per 8 val. šv. Mišias, o po pamaldų turėjo susirinkimą ir pusryčius parapijos salėje.

Pusryčius pradėjo malda klebonas kun. A. Zakarauskas. Jis taip pat pranešė, kad rugpjūčio 31 d. parapijos alkštėje bus šios draugijos piknikas. Susirinkime pirmininkas Phil Krause pranešė, kad bus laimėjimų, kaip televizijos, dviračio, radijo ir kt. Dr. J. Simonaitis paskelbė, kad įsirašė 23 nauji nariai, kaip M. Stakėnas, Andrius Pliešas ir Arūnas Polikaitis. Jų tėvai taip pat priklausė šv. Vardo draugijai, taip pat J. Banky, D. Jocius ir J. Gleason tėvai ir sūnūs kartu draugijos veikloje dalyvauja. Šv. Kazimiero seserų bendradarbių susirinkime šv. Vardo dr.-jos vardu dalyvavo N.

ARGENTINOJ

— Berisso Mindaugo draugija gegužės 24 d. paminėjo motinos dieną. Minėjimą atidarė draugijos pirm. Zuzana Skrandžiūtė Mikelaitienė. Minėjimas pradėtas Argentinos ir Lietuvos himnais, kuriuos visi susirinkusieji sugiedojo pritariant plokščių muzikai. Po to buvo paprašyta Elena Šaulienė, kuri labai prasmingai tarė žodį apie motiną. Po paskaitos sekė vaidinimas — komedija "Dūšėlė". Suvaidino Mindaugo draugijos artistai: Joana Stokūnienė, Bronius Marcinkevičius, Pranas Strolia ir jaunuolis Aleksandras Šaulys. Suflieriu buvo Luis Mikelaitis. Vaidelis paimtas iš gyvenimo, sukurtas ir surežisuotas režis. Strolios, kuris jau 40 metų režisuoja Mindaugo draugijos vaidinimus. Po vaidinimo sveikinimo žodį tarė "Laiko" atstovas P. Gudelevičius, kuris taip pat perdavė sveikinimus L. Centro pirm. Jul. Mičiūdo. Vėliau pasirodė su savo programa jaunimas: Silvija Griškevičiūtė Persico, pritardama gitara, padainavo Argentinos folkloro, Aleksandras Šaulys su akordeonu atliko lietuviškų dainų pygnę, o Mindaugo draugijos "Pumpurėliai" pašoko kubilą, šustą, vėdarą ir kitus. Motina, kurios asmeny buvo pagerbta visos motinos, buvo parinkta mokytoja Elena Šaulienė, daug nusipelnusi dirbant su "Pumpurėlių" ansambliu bei šeštadienine mokykla.

J. A. VALSTYBĖSE

— Lino Kojelio karikatūras spausdina Californijos universiteto laikraštis Daily Bruin. Lino karikatūros turi politinį antikomunistinį atspalvį, ir kai kam nelabai patinka, tačiau redaktorius mieliai Lino karikatūras deda.

— Kazys Karuža, judrus Los Angeles visuomenininkas ir šaulių kuopos pirmininkas, išvyko dviem mėnesiam pakelianti po

Šv. Kazimiero mokyklos Clevelande pabaigtuvėse mokytoja I. Butlienė įteikia knygą R. Motiejūnaitiui. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

Kuls ir J. Vėžys ir įteikė auką. Susirinkime buvo pranešta, kad Pranas Rudis, antras vicepirm., jau sugrįžo iš Christ Community ligoninės po operacijos, o Pranas Kybartas yra šv. Kryžiaus ligoninėje, kamb. 552-1. Šv. Vardo dr.-jos nariai J. Shegamogas ir A. Mozeris nesenai mirė.

Pabaigoje sugiedota Ilgiausių metų Antanams ir Jonams. Susirinkimą užbaigė malda kun. A. Puchenski.

Jonas A. Skelly

— Motinos dieną gegužės 11 šventė Rio de Janeiro lietuviai

PLB pirm. B. Nainys, vicepirm. R. Kasparas, "Kongresienų" red. E. Pakštaitė ir inf. vedėjas R. Sakadolskis. Nuotr. D. Blaudžiūnaitis

Europą. Pirmasis jo tikslas yra aplankyti Skotiją. Mat, ten yra jo gimtinė. Glasgow mieste gyvena jo du pusbroliai ir dvi puseserės. Vėliau yra pasinėšęs "pavandrovoti" po Vokietiją, Prancūziją, Šveicariją, Austriją, Italiją.

KANADOJE

— Pagerbtas kūrėjas. Pranas Bastys gegužės 31 d. buvo pagerbtas 70 metų amžiaus proga. Dalyvavo gen. konsulas dr. J. Zmuidzinas, KLB krašto valdybos pirm. J. R. Simanavičius su ponia, parapijų klebonai ir gausus suaktyvininko bičiulių būrys. Ta proga pasakyta daug sveikinimo kalbų. Iš jų ryškėjo suaktyvininko nueitas kelias. Lietuvoje jis buvo pr. mokyklos mokytoju, studentu, darbo inspektoriumi. Reikėsi ir kaip vaikų literatūros kūrėjas bei spaudos bendradarbis. Yra išleisdamas šias knygas Pr. Imorio slapyvardžiu: "Tra-lia-lia", "Vilkas meškeriojojas", "Gimtaišiais takeliais". Šiuo metu suaktyvininkas yra "Dirvos" ir kitų laikraščių bendradarbis. Kanados Lietuvių Fondo išdėtininkas, aktyvus visuomenės veikėjas Tautinėje sąjungoje, "Paramos" bankelyje ir kitose organizacijose.

— Dvi šidabrinės sukaktys.

Per sekmynes vedybinę sukaktį paminėjo dvi šeimos kartu — Kavaliauskų ir Žekų. Mat, p. Kavaliauskienė ir p. Žekienė yra seserys — Albina ir Marija Dubinkaitės. Prieš 25-rius metus jos ištėkėjo tą pačią dieną. Sukaktimi džiaugėsi ir jų mama, sulaukusi 92 metų amžiaus. Pagerbtuvėse dalyvavo gausus būrys draugų, giminių. Staigmeninis pobūvis buvo surengtas sesers Elenos namuose. Elena ir draugė Šlekinė daug pasidarbavo ruošdamos pagerbtuves.

— Hamiltono Lietuvių kredo-

to kooperatyvo Tarkos valdybą sudaro A. Vainauskas — pirm., J. Bulionis — vicepirm., A. V. Repšys — sekr., St. J. Dalius — izd., J. Pleinys — narys. Revizijos komisija: R. Končienis, A. Meškauskas, J. Stankus. Kredito komitetas: J. Mikšys, A. Trumpickas, A. Stanevičius. Tarka paskyrė Hamiltono lietuvių šeštadienio mokyklai 1.000 dol., KLB švietimo fondui (filmui pagaminti) 625 dol. ir kitiems 275 dol.

BRAZILIJOJE

— A. a. Juozas Baužys mirė Sao Paulo balandžio 5 d., 79 metų. 1928 metais atvykęs į Braziliją su žmona. Anele Aškinyte. Kukliai pradėdamas naujam krašte kurtis, įsteigė restoraną miesto centre, kurį vėliau perkėlė į lietuvių naujai apgyvendinamą Vila Zelinos sritį. Išaugino sūnus Kazimierą ir Algirdą, kurie verčiasi dangoraižių statyba. Daugybę metų priklausė šv. Juozapo vyrų brolijai, uoliai rėmė "Mūsų Lietuvą", nuo durų prie durų rinkdamas prenumeras, II PLJ kongreso metu Brazilijoje išdėtininkas, Liet. LB bendruomenės ir Brazilijos LB narys.

— Hanau apylinkės lietuviai

Motinos dieną paminėjo gegužės 4 d. kun. A. Bernatoniš aukėjo šv. Mišias ir pasakė dienių pritaikytą pamokslą. Įvykusiame LB apyl. narių metiniam susirinkime į naują valdybą išrinkti Albertas Kemereitis, Aldona Janušienė ir Zenonas Rutkauskas. Kontroleriais išrinkti Pranas Weiheris ir Alfredas Paulikas. Po to vyko motinų pagerbimas. Dr. Birutė Šreifeidienė skaitė paskaitą apie motinų rūpesčius ir atsakomybę šeimoje. Gražina Kemereitienė paskaitė eilėraštį "Mirusiai motinai". Keletas vaikų deklamavo eilėraštukais pagerbė ir gėlėmis apdovanojo savo motinas. Po to sekė hanavičių įprastos susišėstinės valės ir nuotalkingas pasilinksminimas. Dalyvavo 70 žmonių. 24 asmenys buvo atvykę iš Dieburgo, Darmstadto ir net iš Mannheimo apylinkių.

— Motinos dieną gegužės 11

šventė Rio de Janeiro lietuviai